

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

ORADEA

Strada Iosif Vulcan No. 4.

Telephon: 440.

ZSIDÓ HETILAP

Főszerkesztő Felelős szerkesztő
WASSERSTROM SÁNDOR LEITNER ZOLTÁN

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön: Egész évre hitközségeknek és vállalatoknak 500 Lei, magánosoknak 260 Lei.
Külföldön: 4-2 Dollár, Kc. 150-100,
P. 25-15, S. 30-20, Dinár 200-130.

Tárjuk ki ökleinkkel a kapukat!

Elmult korok szomorú valósága ért utól bennünket. Németországban félmillió zsidó, másutt újabb százazrek tekintgetnek riadtan széjjel a világlájuk felé és ijedt szemükben a nagy kérdés: Merre, hova? És senki sem tud okosabbat és senki sem képes józanabb, emberibb és kézzelfoghatóbb válaszra, mint-hogy Kelet felé mutat. Ime: ott áll Palesztina, ősi jogon, de Balfour deklaráción és san-remói békeszerződésen keresztül is. És int a világ zsidósága felé: csak ez a hely az, amelyre, mint szilárd talajra léphettek. És amikor a modern Hámánok, Titusok és Keresztes lovagok zsarnoki vaskeze odamutat, ahova zsidó szív és érzelem kétezer esztenedeje magunkbafojtott vágya vinné, ott áll modern Cherubként az angol mandarin és kétszínű mosolyával, és a tolongók valamennyiét befogadni képes és hajlandó erעי kapunak csak kis nyílásán enged lassan „beszivárogni” és vigyáz arra, kajánul és kétszínűen, nehogy kitáruljanak a Munka aranyával befutott — Vaskapuk.

Palesztina átértékelődött az utóbbi évek folyamán. Ma már nem fantaszták vágya, nem „agitátorok” hálás témája, hanem olyan kényszerítő szükségesség, amely elől sem a zsidóságnak, sem a népek koncernjének kitérni nem lehet. Ezernyi zsidónak életidejét ad és lelküknek, testüknek azt a szilárd pontot, ahova életük vasmacsáját leereszthetik.

Leereszthetnék! Ha tudnák. Ha engedné John Bull, minden világok leridegebb kalmárja és legszámítóbb politikusa. Amit ma Anglia, mint mandatárius hatalom tesz, illetőleg nem tesz a zsidó országának felépítése érdekében, az fájdalmas. És ezerszer szomorubb az, hogy a Népszövetség, amely ezt garantálta, benuktan vár és nem meri és nem tudja hallatni szavát. Balfour meghalt és az etikai erő, amelyet ő kisugárzott, megszűnt az angol zsidó politika motorikus ereje lenni. Amit a deklarációja kihangsúlyozott, az elridegült egyszerű kolonizációvá és Palesztina számukra semmi egyebet nem jelent, mint egy balanszirozó eszközt, amellyel az arabok és zsidók viszonyát nopról-napra szabályozza. Mit érnek a magyarázatok, fehér és egyéb könyvek százoldalakra menő semmitmondó magyarázkodásai, a diplomáciai to'vajnyelv fondortatos rókavermei, ahova sokszor bele akarják ejteni az igazi értéket, a zsidóság álmát vágyát és reményét: a zsidó Palesztinát.

A zsidóság tragikumához szorosan hozzátartozik, hogy amikor a cioni gondolat gyors tempóban testet ölthetne, amikor az üldözések folytán telkileg járadt és testileg is odavágyódó százazrek és milliós tömegek odajuthatnának, akkor ott állanak feltűzőtt szurronnyal azok, akik elkötelezték magukat arra, hogy minden erejükkel azon fognak munkálkodni, annak szolgálatába állítják világhatalmukat és nagyságukat, hogy valóban a zsidó ország minél előbb felépüljön. A valóságban pedig az örök szerepét játsszák, akik egyenként és lassan beengednek a kapukon és vigyáznak arra, nehogy amire kötelezték magukat, valóban testet öltsön.

A zsidóság tragikumához tartozik, hogy a zsidóság jogi reprezentánsai nem állanak hivatásuk magaslátán. Nem egy rélegezett államot, hanem osztályállamot akarnak teremteni, amikor még az alapok sincsenek ehhez lerakva.

Pártharcok és egymás iránti gyűlölködés töri le az egységes akorást s amíg az izmusok harcán rágódnak a Palesztina felé törekvő zsidóság, addig az angol politika ezernyi ravaszkodással, mindenkor kijátszik, a tizenhat milliós zsidóság szükséges nagyszerű akarásával. Amíg mi nem lépük fel egységes akarással, addig megtörténhet az a hallatlan abszurditás, hogy a kapuk nagyjából zárva maradnak. Megtörténhet az, hogy anti-zsidó intézkedések követik egymást. A palesztinai hivatalok megbénítani igyekeznek a bevándorlást. Az arab rendőrség, ahova még numerus clausus arányában sem veszik fel a zsidókat, a „szabályozott” bevándorlás, amely ugyyszólván lehetetlenné teszi az immigrációt.

És a Transjordániával üzött játék. Amire szintén szól a mandátum. Egy izben úgy veszik, mintha Palesztinához tartozna, mászor meg nem. Ahogy London diktálja. Anglia számára nem más, mint eszköz,

arra, hogy az indiai stratégiai ut egyik támasza legyen.

Tűrhetjük e ezt tovább? Így hördül fel a világ zsidósága. Joggal és elkeseredéssel szívében kiálthatja oda Angliának, hogy: nem!! Amíg ott künn félbe kell hagyni a lázas építkezést, mert a munkaerőket a mezőgazdaságba kell koncentrálni, amíg a világ minden részén fiatal életerős, dolgozni akaró tizezernyi munkáskéz odavágyik, és zsidó töke ott termelni akar: addig Anglia szőszegően áll a kapuknál és alig-alig engedi meg a bevándorlást.

Nem mehet így tovább! Meg kell induljon az egész világon, — ahogy már meg is indult mindenütt — a nagy tiltakozás, a petíciós mozgalom, amely milliónyi aláírást kell eljuttasson a brit birodalmi kormányhoz. És ez a petíció azt mondja, hogy meg kell változni ennek a kétszínű angol politikának. Palesztina a zsidóké! A mienk! Mert nekünk ígérték! Mert a mienk volt és mert oda kell vigyük, oda kell irányítsuk azokat a százazreket, akik előtt a világ valamennyi állama elzárta a bevándorlás kapuit.

Ha kell: ökölrel is ki kell tárjuk a kapukat. A palesztinai kapukat, amelynél merev pléh-képpel ott áll John Bull, az angol imperiálmusz kétszínűsége. Kitárni a kapukat! Nem fegyverrel és nem erőszakkal. Csak békés uton. Petícióval és a világ zsidóságának egységes akarásával!

Letárgyalta a Népszövetség a németországi kisebbségi petíciókat

Kattowitz. A Népszövetség állandó vegyesbizottsága a napokban tárgyalta le két felső-sziléziai zsidó orvos, dr. Schwenkel és dr. Feuerstein petícióját, akiket a nemzetközi kisebbségvédelmi konvenciók ellenére zsidó voltuk miatt elbocsájítottak állásukból. A petí-

ciók tárgyalását Felix Calonder, Svájc volt elnöke vezette le. Lengyelországot Moravski volt miniszter és dr. Chmielewski, Németországot gróf Praschna és dr. Matuschka képviselték. A népszövetségi vegyesbizottság a petíciók fölötti ítéletet csak két hét múlva hirdet.

Megkezdődött Duca miniszterelnök merénylőinek monstre pere

Bucuresti. — Amidőn az elmúlt év decemberének utolsó napjaiban egy gyilkos golyó halálra sebezte Románia miniszterelnökét, I. G. Ducat, az egész kulturvilág megilletődve állott meg, a tragikus orsu kormányfő koporsójánál.

A rendőrség a gyilkos merénylőt azonnal ártalmatlanná tette Constantinescu Nicolae személyében, aki az antiszemita Vaszgárda tagja volt, amelyet csak röviddel azelőtt oszlatott fel a minisztertanács.

A vizsgálat során sorra letartóztatta a rendőrség a merénylet értelmi szerzőit, úgy, hogy a március 19-én hétfőn 52 vádlott állott

a bucuresti hadbírószék elé. A monstreper minden bizonnyal bővelkedni fog az eseményekben, mert a hatóságok csak néhány nappal azelőtt tartóztatták le Zelea Codreanu', a romániai antiszemita mozgalom vezérét. A vádlottak védelmét 63 védő látja.

A monstreper tárgyalásának első napjai, adminisztratív teendővel teltek el. Felvették a vádlottak nacionaléját és formai ügyeket rendezett a hadbírószék. Érdemes tárgyalás így minden valószínűség szerint csak a hét végén kezdődik meg, amelyre lapunk hasábjain még visszatérünk.

Lapunk heti száma 10 oldal.

A nagy orosz-zsidó író nyilatkozik a „Népünk”-nek

Beszélgetés Ilya Ehrenburggal, a világhírű zsidó íróval

A „legrövidebb ut” Prágából—Párisba, Oradean át vezet?

Egyik újságíró barátom lelkesedve keres fel. Azzal ront be hozzám, hogy ha beszélni akarok Ilya Ehrenburggal, azonnal menjek a szállodába, ahova az éjjel érkezett és délben utazik is tovább.

Hitetlenül indulok el, mert alig bírom elképzelni, hogy Ehrenburg, a modern írodalom eme világhírű nagysága pont Oradean legyen és meginterjúvolható is lapunk számára.

De semmi kétség. A portánál látható szovjet utlevele. A címlapon a földgömb és rajta a sarló és kalapács. Születési helye Kiev, éve 1891. Feleségével utazik. Fent van szállodai szobájában és várjuk míg lejön. Körülöttünk bördöndje, az oldalak teli nemzetközi szállodák színes vignettáival.

Várunk. Egyszere csak lassan jön a lépcsőkön. Középkorú ember, kissé fáradt vonásokkal. Mellette egy csinos nő: a felesége. Bemutatkozás. Egy zsidó lap, a „Népünk” szerkesztője vagyok. Siet. Autótaxi várja, mert már utazik tovább. Csak az állomáson tudok vele beszélni.

Csodálkozik, hogy megtudtuk ítlétét. Nem nagyon örül neki, mert nem nyilatkozhat, politikailag semmit, erre becsületszavát adta, amikor az átutazási vizumot a prágai követéségen megkapta.

— Miért éppen ezen az útvonalon utazik?

— Mert három ország megtagadta az átutazást. Már a magyar vizum megvolt, amikor megkötötték az orosz-magyar egyezményt — és erre visszavonták. Nem furcsa? Ezért kell Halmin Oradean-Timisoaran Jimbolian át Triest-Svájc útvonalon Párisba jutnom.

Előttém áll a „Moszkvai sikátor” az „Idő vizuma” „Jeanne szerelme” és „Lasik Roitschwanz” világhírű írója.

Irodalomról van szó. A német irodalomról beszél, amely a berlini Operatéren felgyújtott könyvautó de fé-nél korszakot zárt le. A nagy írók egyszerű korszakát. Most Hans Heinz Evers az ur és a többi ponyvairó, akik még ebben a műfajban is tehetségtelenek. Minden értéket elégettek és ez a színbólum ráütötte bélyegét a német irodalom jövőjére.

— Az emigrációban él Josef Roth és Ernst Toller. Heinrich Mann is. Mind dolgozik ír, könyveik egymásután jelennek meg. Nekem is megjelent most egy könyvem — mondja Ehrenburg — Der Zweite Tag a címe. A Malik Verlag adta ki, orosz tárgyú. A mai orosz időkről szól...

— Olvastam könyveit. A moszkvai sikátor nagy hatással volt reám. Micsoda szomorú perspektívája a mai orosz életnek. De amint valahol olvastam Stalin is, úgy nyilatkozott a Mesterről, hogy az ilyen kritikákat becsülni tudják, mert tudják, hogy ez csak javító intencióval írodik. Van a szatírának egy olyan változata, ami fáj, de azért gyógyítja a sebeket. Ilyen gyógyító hatása van Ön szovjetbeli zsánerképeinek.

Mosolyog Ily Ehrenburg és láthatóan jólesik neki, hogy itt, ahol néhány órát tölt kutyafuttában, itt is ismerik értéklik és tudják kicsoda. — Lasik Roitschwanzról sokat gondolkoztam és valóban a zsidó sorsok tragikumait közi ki belőle. A cselló botló zsidó Chaplin figurája, akinek még meghalni is nehezen lehet, ott Palesztinában, az ígért földjén.

— Látja — ilyen a zsidó sors — ilyen Roitschwanz módra élünk csaknem valamennyien. Ez a kor nem heroizmusra, hanem kalandorságra kényszerít és még most is a dolgok közepén vagyunk, nem tudunk beletörődni a Mába és nekünk zsidóknak kettőzöttlen tragikus a mai élet. Ez a plussz, amit mi magunkkal hordunk, amiért a sok millió Roitschwanz, akik között élünk, s akikből bennünk is van több-kevesebb: nem bír megnyugodni és keresi a szebbet és jobbat, amelyet a Kor magas kőfala zár el előttünk. Így járunk or-

szágról-országra, ez a mi generációnk a pusztában vándorlók generációja, de már feltörekszik az új, mely befejezi azt, amit mi a világháborúval elkezdünk.

— Itt ismerik és szeretik a Mester műveit és értékelik művészetét, amely a zsidó lélekből fakad.

— Írásaim az egész világnak szólnak, természetesen, a keleti gettó rányomja bélyegét minden sorra, amit leírok. Akármilyen magasra is emelkedik a „szellem” a gyermekkori adottságok determinálják...

Orájára néz, látja, hogy néhány perc múlva, 12 órakor megy a vonatja, amely őt és feleségét elrepíti messzi nyugatra, hogy folytassa azt a felfelé ivelő mese-életet, amely a halhatatlanságba torkollik.

Kézfogás. Ez eszméltet rá, hogy nem álom volt, hanem valóság. Ilya Ehrenburg, a világhírű orosz-zsidó író itt járt és ezt nem felejttem el soha...

... amint a vonatban az ablaknál áll és bucsut int, mintha tragikus sorsu zsidóságunk egyik markáns és kiegyensúlyozott lasikroitschwanz ment volna el és mi ott álltunk a peronon árván, a fél életek megtörtésével és vágyódásával a lőkéletes felé...

Leitner Zoltán

Rémhírek

A német politikusok minduntalan azt vetik a zsidók szemére, hogy a németországi eseményekről rémhíreket terjesztenek. Ha egy zsidócskát megcsipnek, akkor már azzal kürtölik tele a külföldi sajtót, hogy halálra kínozták az internáló táborban. Nos, ugy látszik, a német politikusoknak igazuk van. Svájci jelentések szerint ott valóban „rémhíreket” terjesztenek. Igen ám, de nem menekült, apró zsidócskák, hanem német nagyvállalatok, német biztosító társaságok, amelyek igazgatósági székében szinliszta árja „vezérek” ülnek és talán maguk is tagjai a nemzetiszocialista pártnak. Persze üzlet, az üzlet... no de menjünk szépen sorjában.

Még ez év februárjának végén történt, hogy Arnswalde-ban a horogkereszties terrorlegények valóságos pogromot rendeztek a helység zsidó lakossága között. Lakásaikat, üzleteiket teljesen szétrombolták és kifosztották őket magánvagyonukból. A lakások és üzletek jelenlékeny része azonban biztosítva volt német intézeteknél. A biztosítók között szintén fennállanak viszontbiztosítások és így került az ügy a svájci biztosító intézetek büroájába.

A német társaság ugyanis, hogy a viszontbiztosításához hozzájusson részletes jelentést küldött a svájci intézethez, amelyben beszámol az arnswaldi eseményekről. Ime néhány idézet:

„Február 24-én Arnswalde-ban rohamcsapatok SA. merénylők terméskövekkel zúzták össze a helység összes zsidó lakásait, üzleteit, a zsinagogát és a hitközség intézményeit. Több zsidó lakásba revolverrel lőttek be az ajtókon és ablakokon keresztül. A zsinagoga teljes beledését szétjelrombolták, kioltották az örökmécseszt, elszaggatták és meggyalázták a szentkönyveket. A zsidó lakosságot egész éjszaka példátlan terror alatt tartották. Másnap reggel a helység zsidó lakossága elmenekült Arnswaldeből és otthagya minden ingóságát.”

Ez a jelentés, amelyet előkelő német biztosító intézet küldött el svájci intézetekhez, ékesen tanuskodik amellett, hogy a valóságban nincsenek rémhírek, csak rémtettek vannak, amelyet Hitler terrorlegényei követnek el és amelyet kénytelen kellelten, maguk a náci vállalatok kürtölnék világgá, mert pénzről van szó, csengő svájci valutáról, amelynek még a horogkeresztet is érdemes alárendelni...

Asszonyom

ne csempésszen többé

Molnár & Moser kölnivizet
mert már itt is kapható!

— Lapunk pészachi kettős száma 1934 március 30-án jelenik meg és előre felhívjuk annak szenzációs tartalmára előfizetőink és olvasóink figyelmét.

— Csehszlovákiai előfizetőink figyelmébe! Közzöljük CSR-i előfizetőinkkel és olvasóinkkal, hogy kiadóhivatali főosztályunk, Rubinstein Samu ur csehszlovákiai turnén van, hogy lapunk számára akvizíciós és inkasszó munkát végezzen. Kérjük lapunk előfizetőit és olvasóit, hogy őt nehéz munkájában támogassanak szíveskedjenek. „Népünk” kiadóhivatala.

— Zsidó kulturszövetség Bécsben. Bécsből jelentik: A bécsi zsidó művészek egyesülete elhatározta, hogy akciót indít egy átfogó zsidó kulturszövetség alakítása érdekében. Érdekes, hogy a németországi példát veszik át a bécsi zsidók, mintha éreznék, hogy bármilyen is lesz a kormány politikája, a zsidók a maguk erejére és értékeire lesznek utalva és már most hozzá kell, hogy lássanak saját kulturálieik felépítéséhez. Az ausztriai zsidó kulturszövetsége magában foglalja az irodalom, művészet, zene és tudomány reprezentánsait és állandó centruma lenne a bécsi zsidó szellemi életnek.

— Nyilatkozat. Hivatkozással n. b. lapjuk Ádár 29-i számában megjelent „A telavivi purim véres epizódusa” című cikkre, tisztelettel kérjük a következő közlését: A napokban ideérkezett erégi héber lapok, valamint magán értesüléseink folytán meggyőződhetünk arról, hogy a cikkben említett véres összetűzés a purimot követő szombat este 9 óra tájban történt a Rechov Allenby-n a revizionisták és egy hisztradrutheli munkás csoport között. Ezek szerint tehát a Hanoar-Hacioni munkásai nem vettek részt az említett zavargásokban. A hírt az ITA röpitette világgá, amely nyilván összetévesztette szervezeteink tagjait a verekedésben résztvevő Hanoar-Havod munkásaival. Hanoar-Hacioni, erdélyi központja.

— Arthur Landsberger, a 210-es cella halottja. Saarbrückenből jelentik; a berlini náci-sajtó még az elmúlt év októberében jelentette, hogy Arthur Landsberger a világhírű író a berlini állatkertben önkézőleg vetett véget életének. Rövidesen azonban kiderült, hogy a hírneves író a cellájában lett öngyilkos, ahová rémhírterjesztés miatt zárták be. Landsbergernek ezenkívül még az a bűne is volt, hogy könyvet írt, „Berlin zsidók nélkül” címen, amelyben a zsidómentes Berlin gazdasági összeroppanását és elzülését írja le. Landsberger öngyilkosságát hosszú ideig teljes homály fedte és a hivatalos nyilatkozatok is ellentmondottak egymásnak. Most aztán végre fény derült erre a „rejtélyes” öngyilkosságra. Kiderült ugyanis, hogy a tragikus sorsu német író a fogház hivatalnokai tették el láb alól, majd, hogy az öngyilkosság látszatát keltsék cellájában egy költőre akasztották. A külföldi sajtó Landsberger gyilkossága kapcsán megjegyzi, hogy a sorozatos járványszerű öngyilkosságoknak is nyilván olyan hátterük van, mint az Arthur Landsberger halálának.

HETI GLOSSZÁK

Erjed a magyar must...

Sokszor sokan és sokat írtak már a magyar zsidóságnak a cionizmushoz való viszonyáról. Az új Palesztina felépítésének egyik legnagyobb ellenfele: Sándor Pál, aki most is nagy cikkekben polemizál a pesti zsidó sajtó hasábjain és mint „utolsó Mohikán” nem akarja tudomásul venni, hogy vége kell legyen annak a felfogásnak, amely annyira megülte, nyomta és elszűrte a magyarországi zsidóság horizontját. Tudtuk, hogy nem a cionista agitáció művelt itt csodákat, hanem a palesztinai zsidó otthon legnagyobb agitátorai, Hitler, Göring és Goebbels léptek sorompóba azért, hogy a mi országunk mielőbb felépüljön. „Világosságot kérünk: Pro Palesztina, vagy cionizmus?” címen írja meg nagy cikkét Sándor Pál és Stern Samuhoz, a nagy pesti hitközség elnökéhez intézi sorait. Fél a „ősz magyar”, hogy nagyobb bajok lesznek ebből, ha a hivatalos zsidóság képviselői is nyíltan, bátran sikraszállanak Palesztináért. Prof. Silberbusch előadásai irritálták ki ezt az érdekes polémiát és mi transilvániai zsidók megállapíthatjuk, hogy az eddig „nészach” magyar közéleti bor is kezdi kiforrni magát. Sándor Pál sem úgy ír már és nem úgy érez, ahogy eddig tette a cioni mozgalommal szemben. Cikkében még felhossa ugyan azt a rettenően naiv kérdést, hogy ő mint magyar, miképpen helyezkedhet el a társadalomban, ha felépül majd a zsidók országa? Ez a kérdés mindég visszatér refrénként az asszimiláns magyar zsidó közvéleményben és ezerszer válaszolt már rá a cionista közvélemény, komolyan, érvekké, viccesen és néha bosszankodva, hogy meggyőződése szerint, emiatt nem aggodalmaskodhat sem Sándor Pál, sem azok, akik őt követik. Különben is, ma már oly bagatell probléma ez a világ zsidóságának életkérdésével kapcsolatban, amely a lenni, vagy nem lenni kérdéssé lett, hogy az ilyen apró, inkább személyi, mint elvi fájdalmak elvesznek a nagy kérdéskomplexum tengerében.

Érdekesnek tartjuk megemlíteni azt is, hogy a magyar katolicizmus már több ízben elítélte azt a szellemet, amely felidézni szándékszik a régi sváb-magyar antiszemilizmust. Az igazi magyar reformátusság reprezentánsai éppen úgy rosszalják az elmagyarosodott svábok antiszemitizmusát, mint a magyar katolikusság. Példa erre a Katholikus Szemle januári száma, amelyben azt írják többek között: „a getto rendszereinek, a szegényeknek létesítésére jogszabályaink semmiféle lehetőséget nem nyújtanak. Ilyenfajta törekvés nemcsak jogi de erkölcsi alappal sem bír... Önérzetes ember aki ad magára, aki küszke emberi méltóságára, mindég vissza fog riadni attól, hogy másban ezt az emberi méltóságot megalázza. Elsősorban ki lehetne seperi az egyefemről

Új áruházunkban közvetlen raktáron:

SCHERG VILMOS és Társai R.-T. braşovi posztógyár
által gyártott kiváló minőségű szövet-különlegességek:
Felöltő, trencskó, kamgarn, freskó és sport-öltönyökre,
Nőikabát és kosztümkelmék, dublé anyagok,
Kék és fekete szövetekből külön osztály!

Új címünket jegyezze meg!

Tavaszi
férfikalap ujdonságok
Heller és Deutsch

kalapgyár lerakáiban legolcsóbban
kaphatók. Str. Nic. Iorga No. 21.

Kalapok vasalását és alakítását olcsón vállaljuk.

Kelmefestést

minden színben, vegyiszitást, gallér mosást
legszebben és legolcsóbban vállalok

BORGOS

színház oldal, Bazár-épület

Fiókvétel: **Plata Unirii 16**

Turkesztáni szédereste...

Írta: Haász Kálmán

Regényrészlet, egy rövidesen megjelenő nagy hadifogolyregényből, amelyet személyes élményei nyomán írt meg egy oradeai származású salumare-i kereskedő, Haász Kálmán. A könyv ma még kéziratban van, de stílusával, meseszövevével és érdekes mondani-velőjával megjelenése után, a könyvpiac szenzációja lesz. Lapunk elsőnek közli egy igen kedves részletét a megjelenő regénynek.

Március végén értesültünk Prsemyszl el-estéről, nemsokára jött ismét a hír, hogy a foglyok egy része odajön. Kálmánék kész üzleti tervekkel vérták az új foglyokat. Sesztak öreg galíciai tisztet bízták meg a parancsnokság a foglyok elhelyezésével. Az öreg galíciai Kálmánt és Nabileket kérte segítségül. Körülbelül husz önkéntest Sesztak az őrségen kívül helyezett el, hogy a tábor és a város között az összeköttetést fenntartsák. Ők intézték a postát is.

Szombatokként kijártak az úgynevezett török város zsidó negyedébe, ott találkoztak a többi táborokban elhelyezett zsidó foglyok-

kal. De ők inkább a buchariakhoz vonzódtak, kikől sok ismeretlen szokást megtanultak. Míg az orosz negyedben askenáz zsidók laktak. A keresztény társak is igen szívesen jöttek ki ide, mert mindig hozzájutottak néhány jó falathoz.

Egyszer Kálmán Andaházyt vitte magával, s egész uton tanította, hogy ha keztenyújt valamelyik bucharai hitsorsos és felteszi a kérdést, mint rendesen, hogy: ma se maj? Mi a te neved? akkor válaszoljon, hogy Jicchog ben Jankev, ami magyarul az jelenti, Ignac, Jakob fia.

— Nagyszerű, ezt nem felejttem el, lelkesedél Andaházy és egész uton ezt a nevet hajtogatta. Amikor a zsidó negyedben voltak, ott találták már az egész fogolytábor zsidóságát. Jöttek a bucharai zsidók és nyújtották a kezüket. Amikor Andaházyhoz értek és feltették a kérdést, Andaházy is úgy járt, mint egy első elemista, elfelejtette a feladatot.

A magyar fordítást próbálta zsargonosítani.

— Icgig ben Jaksi... mondta vidáman.

De a bucharai nem értette mit mond és egyre ismételte.

— Ma se maj?

Andaházy idegesen odaszólt Kálmának.

— Gyere már teslér, ezek nem értenek engem...

Kálmán odakiáltotta.

ezt az elemet, amelyik az egyetemen csak akkor tűnik fel, ha tüntetni kell, ha verekedni lehet"...

— Jicchog ben Jankev! mire a buchara meg volt elégedve.

Istentisztelet után a zsidók kijöttek a templomból és a foglyokat kidíszre invitálták. Kálmánék egy gazdag családhoz jutottak, ahol a szokás szerint több család férfitagja volt hivatalos a reggeli kidíszhez. A foglyokat is a fő helyekre ültették, természetesen a szőnyegen összefont lábbal ültek. Amikor már javában tartott az éneklés, az egyik bucharai Kálmánt is felkérte, hogy énekeljen egy szép európai zemireszt, meri, mint mondta, már egyszer hallott egy austruickit, akik nagyon szép zemireszt tudnak. Náluk ugyanis feletli melódiával éneklük. Kálmán szeretett volna kibujni az éneklés alól és azzal mentegődzött, hogy neki nincs szép hangja, de a bucharai nem tágitott.

— Nem baj, fiam, úgy énekel, ahogy tud.

Kálmán repedt fazékhangon énekelte, azután Andaházyt kérték éneklésre. Andaházy hol elpirult, hol elsápadt zavarában. Szeretett volna a föld alá süllyedni. Na most mindjárt ki fog derülni a disznóság, hogy ő nem zsidó és akkor ezek a jámbor bucharaiak úgy kirepítik a házból, hogy a lába se éri majd a földet. Kálmán alig tudta visszafojtani a nevetését. Incselkedő hangon biztatta:

— Na kántor barátom, most vágd ki a rezet, ne csak a homokbálványosi pópista templomban légy nagy fiu...

... erjed tehát a magyar must. Kezdenek látni a zsidók és amint távol horizontjuk, akkor természetesen ellátnak a tel avivi tengerpartig, átöleli szemük a narancsosokat és beszívja értelmük azt, hogy ma már idejéjüket naivitás „anticionistának” lenni. A magyar kereszténység pedig kezdi kivonni magát azok befolyása alól, akik a Hamburgtól-Bagdádig című álom tudatos, vagy öntudatlan propagálói...

... erjed a must... végül izes zamatos bor lesz belőle...

Legfeljebb a pesti orthodox zsidóság igyekszik *ecetesíteni*, ezt a folyamatot. Példa erre az Adar 7-iki Chevra vacsora, ahol hangok hallatszottak, mely szerint *tul sok* a mizrachista a Chevránát. Amikor a vita túl hangos lett, Sussman és Steif rabbik eltávoztak. Ugy lettek, amint példabeszédekben áll: Mielőtt a perlekedés kitör, távozz.

Bár ezzel nem lehet a dolgot agyonhallgatni. Beléfognak ők is nyugodni abba, hogy változtak az idők... és mindenüvé elkerül... Erec Jisrael. Ők sem lesznek végül „ecetesítői” a nagy erjedésnek.

Kereszt és horogkereszt

A történelmet nem lehet többé a józan logika mértékével mérni és különösen a politikában mutat megátévesztő irányt a gondolkodás ezen természetes módszere. A jelenségek telve vannak elentmondásokkal és olyan örült vius táncot lejtnek, amely kigonyol minden tapasztalatot és előrelátást. A folyamatok egyidőben ellentétesek is és azonosok is. Az ellentétek egy bizonyos ponton azonosokká bizonyulnak és azonos körülmények ellentétekre szakadnak.

Ime például Németország és Ausztria. Hitler és Dollfus. Nemzetiszocializmus és keresztényszocializmus. Kereszt és horogkereszt. Valamennyi éles ellentétben áll egymással, ha csak a felületeket szemléljük. De, ha a gyakorlatukat nézzük, akkor ezek a merev ellentétek azonosokká válnak. Hitler békésen megfér Dollfusszal, a kereszt a horogkereszttel.

Németországban halálos csapást mértek a zsidóságra az árjatorvény és a faj felsőbbrendűsége alapján, a horogkereszt szellemében. Ausztriában halálos csapást készül mérni a zsidóságra a fiatal keresztényszocialista diktatura, a fajok egyenlősége, a lelkiismereti szabadság és a kereszt szellemében. A fogalmak teljesen ellentétesek, csak épen az áldozat, a zsidóság gondolkodhat rajta, hogy melyik szebb pusztulás, amelyet a kereszt, vagy amelyet a horogkereszt nevében mérnek rá.

De ezt a hasonlatot tovább lehet vinni és ki lehet szélesíteni. Olaszország, amely

Andaházy dühösen felfortyant:

— Megbolondultál? Mindjárt itt hagylak benneled, mint szent Pál...

— Ugyan, mosolygott Kálmán, bátran énekelhetsz, amit akarsz, ugysé érti meg.

A bucharaiak már türelmetlenül várták, hogy Andaházy énekeljen, szüntelenül tapsoltak, míg végre Andaházy nekiperülve elkezdett énekelni.

— Krasznahorka büszke vára...

Gyönyörű hangja volt Andaházynek, betöltötte a ház minden zugát. Kálmán büszkén nézett körül, mintha csak azt mondta volna a tekintete: na hallottatok már ilyen zemireszt? A bucharaiak áhitattal hallgatták végig a bus magyar kuruc nótát, aztán elementáris erővel tört fel a tetszésnyilvánítás. Andaházy mosolygott és ráadást is adott. A szomorura vigat.

— Gimbelem, gombolom...

A kidis végén a bucharaiak lelkiükre kötötték, hogy egyetlen szombat reggel se hiányozzanak. A házi kisasszonynak is nagyon tetszett az ének, de mivel Andaházy nem tudott még oroszul se, nem tudta tetszését másképp kifejezni, csókokat intett neki távozáskor. Andaházy olvadozott a gyönyörűségtől.

— Barátom, mondta Kálmánnak, most sajnálom csak, hogy nem vagyok zsidó...

(Folyt. köv.)

ugyszólván a német és osztrák fasizmus szülőanya volt, miniszteri bársonyszékbe ülteti a zsidókat, amíg Németországban hivatalosan még az éjjelióri állásától is megfosztják őket. Olaszország is a fasizmus szellemében tesz és Németország is. Ezen a ponton aztán már nem az ellentétek válnak azonosokká, hanem az azonos folyamatok ellentétesekké.

Nincsenek tehát többé választóvonalak. Az ellentétek egybefolynak és az azonos részek megtagadják egymást. Rendszer tehát még ebben a látszólag örült eseményekben is van. Csak épen a zsidó tömegek egységes történelmi felismerése késik. Nem látják meg, hogy minden ellentétes rétegződés és politikai differenciálódásuk dacára — sorsuk azonos. Nem látják, hogy pörén és fegyvertelenül állanak, erőik szét van forgácsolva, ha nem fogják meg egymás kezét és zifállan szállnak szembe a kereszt és horogkereszt megsemmisítő harcával.

Mert nincs különbség. A halál egyformán keserű, ha azt a keresztény kultúra nevében osztrák, vagy ha a teuton pogányság szellemében. Hitler legalább nem képmutató. Nyíltan hirdeti, hogy: Ellenség vagyok! Dollfus azonban hipokrita. Egyik kezében a fészület, másik kezében a kard, vagy még inkább a gépfegyver és közben a felebaráti szereletről papol.

Az ausztriai zsidóság azonban már tanult a német testvérei sorsából és már most a veszély kezdetén egységbekovácsolódik, hogy szervezeten álljon szemben — a szervezett keresztényszocialista antiszemizmussal.

Lloyd George már szimpalizál...

Az egykori nagyhatalmu angol miniszterelnökről régóta nem hallottunk semmit. Már csaknem elfelejtettük a „ravasz rókát” aki ezt a nevet nem ok nélkül érdemelte ki. Néhány héttel ezelőtt még együtt ostromozta az összes angol személyiséggel, a barbár hitlerizmust és most, hogy nem egyezik politikai elgondolása a hivatalos angol és francia körökkel, pálfordulást csinál és bókákat mond Hitler felé és államművészetét dicséri. De hogy a következtetés vadjának eleve elejét vegye s nehogy a zsidóüldözéssel kapcsolatban nevetségessé váljon azt írja: „az a benyomás lett urrág, hogy a zsidóüldözést lefújták Németországban”.

A Hitler-sajtó nagyon örvend e fordulatnak. Mély örömmel regisztrálják Lloyd George „megtérését”. De hálás is kell legyen, ha a világsajtó megírja, hogy a németek liberálisak lettek a zsidókkal szemben. Maholnap mint árja harcost fogják üdvözölni a nagy angol premiért. Alfréd Rosenberg is szépen ír róla a Völkischer Beobachter ben. Dacára annak, hogy nemrégiben még mint „sibert” aposztrofálta és azzal vádolta, hogy Lord Readingel együtt sibollák a Marconi részvényeket. Igaz ez, vagy nem igaz? nem tudjuk. Több mint valószínű, hogy náci kitalálás. De most már minden el van feledve. A fontos most az, hogy „Heil” t kiáltanak feljüket, mert a „ravasz róka” dicséri őket. Dicséri, ahelyett, hogy tovább ostromozná. De ki láthat bele, egy „r ó k a” gondolatvilágába...

כשר של פסח
fajborait, szilva és lörköly
pálinkáit, legelőnyösebben a

„VIKTORIA”

rum, likör és coniacgyár pészachi külön osztályán
szerezhető be

ORADEA, Str. N. Filipescu 7.
Telefon No. 10-44.

כשר של פסח

fűszerárunk legolcsóbb árban

Niszel és Faragó-cégnél

Oradea, Str. Nicolae Iorga 10. szerezhető be

Megkezdődött a hajszja Ausztriában is a zsidó orvosok és ügyvédek ellen.

Bécs. — Lapunk elmúlt heti számában hírt adtunk arról, hogy az osztrák keresztény szocialista-hivatalos sajtó milyen féktelen izgatást folytat a zsidó orvosok ellen. Az antiszemita sajtókampány természetesen tovább folyik és szomorú perspektívákat rajzol az ausztriai zsidóság jövője elé. A „Wiener Monatsblatt” hoz most már csaliakozott a horogkereszt „Oesterreichische Beobachter” is, amely szintén rágalomokkal árasztja el a zsidó orvosokat. Miután megirták, hogy a zsidó orvosok tervszerűen dolgoznak az osztrák népképzésén, most az iskolai orvosok szerepével foglalkoznak és megállapítják hogy a zsidó orvosok a legszörnyűbb higiéniai körülményeket tűrnek meg az iskolákban, hogy ezáltal is aláássák a keresztény gyermekek egészségét.

Linzből jelentik, hogy a város élére kinevezett kormánybiztos, dr. Nusko azzal kezdte meg működését, hogy a kórház zsidó orvosait, valamint az egyetlen zsidó ápolónőt elbocsájtotta a város szolgálatából. Az elbocsájtó okirat természetesen semmilyen indokot nem tartalmaz. Jellemző az antiszemita atmoszférára hogy míg a szociáldemokrata orvosok helyükön megmaradtak, addig a zsidó orvosokat elbocsájtják. Emellett azonban Dollfus kancellár a kisebbséghez intézett szövegében a következőket mondta: „A mi hazánk, Ausztria, a ti hazátok is egyben. Országunkban mi példát akarunk mutatni, hogy hogyan kell a kisebbségi kérdést megoldani!” Az ausztriai alkotmány pedig ugyancsak világosan leszögezi, hogy egyetlen állampolgári sem lehet nemzetiségi, vagy faji hovatartozásának miatt a nyilvános közigazgatási életből kiszorítani.

A zsidó orvosok szövetsége természetesen erélyes tiltakozó hangu nyilatkozatban cáfolja meg az antiszemita sajtó tendenciózus híreit és bíróság elé állítja a rágalmozókat.

A zsidó orvosok elleni hadjárattal párhuzamosan, a zsidó ügyvédek ellen is akció folyik. Az ausztriai német-árja ügyvéd szövetség vezetősége körlevelet intézett tagjaihoz, amelyben kifejti, hogy a szövetség statisztikailag akarja feldolgozni azon körülményeket, amelyek a német árja ügyvédek praxisának hanyatlását előidézték. Felszólítják tehát a keresztény ügyvédeket, hogy hozzák a szövetség tudomására mindazon eseteket, ahol keresztény cégek és vállalatok nem árja ügyvédek foglalkoztatnak. Amint látható, itt is a német minta szerint „feketeliszti” készítenek azokról, akik zsidó ügyvédek foglalkoztatnak. Ezekután természetesen már a szervezeti presszió következik, amely maga után fogja vonni, hogy a zsidó ügyvédek el fogják veszíteni ügyfeleik jelentékeny részét.

Az ausztriai „Jüdischen Volkspartei” példás munkát fejt ki eközben, hogy a zsidó társadalom minél szélesebb rétegeit fogják össze a növekvő antiszemita veszély elhárítására. A zsidó néppárt vezetői tanultak a német eseményekből és nem felejtették el a konzekvenciákat sem Gígázi erőfeszítésük, amellyel nemcsak külföldöt de a belöldi zsidóságot is felrázzák a terjeszkedő antiszemita áramlatok megállítására, minden bizonnyal eredményel is fog járni.

— Figyelem! A bucuresti-i elismert Groszman féle kóser vendéglő volt tulajdonosa Constanjában, Str. Traian 15 alatt kóser vendéglőt nyitott.

Háztartásában csakis a jó minőségű „ROTHBART” felirású כשר SZAPPANT használja!

Postai szétküldés!

Az oradeai orth. rabbínatus felügyelete alatt.

Gyártja: ROTHBART ADOLF EDE & Fia szappangyára, Oradea

HIREK

„Népünk” cikkeinek utánnomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5694

Péntek: Niszan 7, március 23.

Szombat: Niszan 8, március 24. שבת הגדול

Heti szidra: צי

Heti háftóra: וארבעה אנשים

Szombat kezdete:

Üzlet bezárás 6.15

gyertyagyújtás 6.23

Istenisztelet kezdete 6.30

Szombat befejezése 7.28

— 2000 éves biblia? Konstantinápolyi jelentések szerint egy arab régiségkereskedő az állami muzeumaak egy bibliát ajánlott fel megvételre, amely 64 hatalmas pergamentoldallal terjedelmű. Az ősrégi biblia természetesen kézzel van írva és a szakértők véleménye szerint körülbelül 2000 esztendő. A muzeum egy bizottságot bízott meg, hogy tanulmányozza a biblia írásjegyeit.

— A kisebbségi jogok is helyet kapnak az új lett alkotmányban Riga. Mint ismeretes, a lett parlament már hosszabb idő óta foglalkozik azzal a gondolattal, hogy az alkotmányát kibővíti. Ennek kapcsán azt is tervbe vették, hogy a kisebbségi jogokat is belefoglalják az új alkotmányba. Az alkotmány egy külön szakasza biztosítja a nemzeti kisebbségek, úgymint a németek, oroszok és zsidók teljes nemzeti és vallási autonómiáját. Mindaddig a lett alkotmány a kisebbségi jogokat egyáltalán nem tartalmazta.

— Két évre ítélte a szovjetbiróság egy antiszemita mérnököt. Moszkva. Peire Rogatsov mérnököt a szovjetbiróság két évi fogságra ítélte, mert a vele egy lakásban élő Boris Schermann állandóan antiszemita kijelentésekkel üldözte és több ízben bántalmazta.

— Zsidók a fasiszta parlamentben. Róma. — A fasiszta legfelsőbb tanács a napokban állította össze az új olasz parlament képviselőinek névsorát, akik között a következők ismert zsidó politikusok vannak: Gino Olivetti közgazdász, Dino Aris, a fasiszta korporációs-rendszer teoretikusa, Riccardo Luzatti nagyiparos és Giuseppe Pavoncelli ismert közgazdasági szakember.

— Szovjet-kölcsön a vallás ellenes propaganda szálgalatában. Moszkva. — A tudomány és technikai kutatásokat támogató szövetség központi bizottsága elhatározta, hogy nyilvános kölcsönt bocsájt ki az atheista propaganda támogatására. Az atheista kölcsönből elsősorban a diákokat támogatják, hogy részt vehessenek az „istentagadó” kurzusokon. Egyelőre 60 diák kapott a kölcsönből tanulmányi szubvenciót az atheista szövetségtől.

— Eltörlik a héber szavakat a jidis nyelvből Oroszországban. Moszkva. Az „Arbeiterkorrespondent” zsidó munkásújság egyik legutóbbi számában követeli, hogy a jidis nyelvből hivatalosan töröljék a héber kifejezéseket. Egy odesszai lap azt ajánlja, hogy a törölt héber szavakat orosz szavakkal helyettesítsék. Az Arbeiterkorrespondent által felvetett kérdéssel a legnagyobb zsidó lapok is foglalkoznak. A „Stern” azt írja, hogy számos héber kifejezésnek vallási és nemzeti vonatkozásai vannak, tehát igen kívánatos, hogy valóban töröljék ezeket a jidis nyelvből.

— Végrehajtották a halálos ítéletet Jakobi kolonista gyilkosán. Jeruzsálemből jelentik: Az accoi citadellán végrehajtották Mustafa El-Ali-n, Jakobi kolonista gyilkosán a törvényre emelkedett halálos ítéletet. A gyilkos, mint ismeretes annak idején bomba-berényletet követett el Jakobi kolonista és 9 éves gyermeke ellen. A gyilkos büntetésének, mint megirtuk, halálos ítéletét élelfogytiglani fegyházra változtatta át a kormányzó kgyelme.

Uj posztóáruház!

Üzletbevezetési eladás!

Uj posztóáruház!

Az általunk bérelt helyiségbe csak májusban költözhünk be, de mi addig is **udvari helyiségünkben** Str. Avram Iancu 2 sz. a.

árusítjuk a legkiválóbb minőségű bel- és külföldi

férfiöltöny, kabát és női kosztüm-

szöveteket!

Áraink szenzációsan olcsók!

Katz Testvérek

posztóáruháza Str. Avram Iancu 2, az udvarban.

— Házasság. Jakobovits Ibi és Haas Béla, a NÉPÜNK kiadóhivatali tisztviselője, folyó hó 25-én, vasárnap délután 4 órakor tartják egybekelési ünnepélyüket, Str. Take Ionescu 16 szám alatt.

— A lett kormány támogatja a zsidó ifjuság mezőgazdasági kiképzését. Riga. A lett mezőgazdasági miniszter, Gulbis, a sejm legutóbbi ülésén, amelyen Dubin zsidó képviselő a zsidó mezőgazdasági iskolák támogatását kérte, kijelentette, hogy a kormány hozzájárul az iskolák szubvencionálásához. El kell ismernünk, mondotta a miniszter, hogy a zsidó mezőgazdasági iskolák igen nagy látogatottságnak örvendenek. Mint-hogy Lettországnak igen számos zsidó van, aki mezőgazdasággal kíván foglalkozni, a kormánynak kötelessége, hogy támogassa őket ebben. A költségvetési bizottság 9 szavazattal 2 ellenében elhatározta, hogy 6000 lat-tal támogatja a zsidó mezőgazdasági iskolákat.

— Egy tréfli hitközség. Valaki érdeklődött Pilsenben a rituális ellátásra vonatkozólag és akkor az ottani hitközségi mérsárostól azt a felvilágosítást kapta, hogy náluk a rituális mészés el van tilva és azért csak nem-rituálisan vágott marhahússal szolgálhat és ilyen az összes hitközségi alkalmazottak használnak. Kiderült azután, hogy a pilseni városi hatóság régente tényleg tiltotta a rituális mészést, de a kormányhatóság a határozatot megsemmisítette, mindez azonban az ottani hitközséget nem alátámasztotta és beletörtődtek a törvénytelen tilalom hatályába, dacára annak, hogy a hitközség tart u. n. rabbit, kántort és egyéb funkcionáriusokat.

— Budapesten tartja konferenciáját a Makkabi Világszövetség. Most érkezett Budapestre a Londonban székelő Makkabi zsidó sportszövetség hivatalos átirata, amely szerint az április 2-ára Párisba tervezett konferenciát, a tagok egyenes kívánságára április 3-án Budapesten akarják megtartani. A budapesti hitközség és az Országos Izraelita Iroda nagy örömmel vette az értesítést és azonnal válaszolt is, hogy a konferencia rendelkezésére bocsátja a székházának minden helyiségét. Egyben pedig megindultak az előkészületek, hogy a legelőbb európai állam képviselőit magába fogláló szövetséget méltóan fogadják. Értesülésünk szerint megjelenik a konferencián a Makkabi szövetség elnöke, Lord Melchett is, aki a legutóbbi, Prágában megtartott konferencián is résztvett. Az amugy is nagysikerűnek ígérkező konferencia fényét mindenestre nagyban emelné az angol arisztokráta megjelenése.

Figyelem! Ujdonság!
Chomec-mentes poudér, gyermekhintőpor és fogpor kapható. Vidékre utánvétellel
Goldmann Móse
ORADEA, Strada Saguna 19

FERRUM

vaskereskedelmi
részvénytársaság

ORADEA, Piața Mihai Viteazul 4/a
Telefon: 9-73.

Legolcsóbb bevásárlási forrás:
Vasárunkban, zománcozott lemez-
edény. Háztartási cikkek. Víz-
zeték-felszerelések.

Kérjen árjegyzéket!

Megnyílt

a Bulv. Regele Ferdinand 4. szám alatti a

„Dacia” meneltjegyiroda volt helyiségében

STERN S. ENDRE

festék, lakt, továbbá sajátgyártmányu
kefék, meszelők, ecsetek, valamint
háztartási cikkek

fiók üzlete

szolid, olcsó árak!

Főüzlet: Strada Nicolae Jorga 10.

Telefon: 378.

כשר של פסח

Husvéti fűszerárak, cukor, szilva, ecet,
burgonyaliszt, Ceres stb. legolcsóbban
és legmegbízhatóbban beszerezhetők

Lampel Márton

Oradea, Str. Saguna 5.

של פסח Külön osztály

Aszóditól Sas-palota

Tisztán kezelt fűszerárak!

Ceres 1/4 kiló 15 Lei. — Pörkölt kávé 1/4 kiló
25-30 35 40 Lei. Reiter csokoládé kilója 64 Lei.
Mogyorós 10 deka 12 Lei. Borászóla magvas
kilója 48-50 Lei. Szilvórium, bor. (Geliszó.)
Mézesdes jánoskenyér kilója 20-24 Lei. Olaszos
paprika, cacao, szilva, tea a legelőkelőbb házaknál
is nélkülözhetetlen. Stolwerck csokoládé.

Zsidóhusvéti fűszervásárlásra meghívja

Aszódi Sas-palota

Művészi perzsaszőnyegek, szövött gobelinek,
külföldi fonalak

Schulhof Emilné

„Orient” Szővőművészei iskola

Oradea, Str. Episcopul Ciorogariu No. 17,
Vidéki rendelések utánvétellel gyorsan és pontosan eszközöltenek.

Palesztinai hírek

Közlő: Alexander Vilmos (Jeruzsálem).

A palesztinai kormány legújabb rendelete értelmében mindazok, akik üzletnyitás, vagy iparrendély iránt kérvényt nyújtanak be, kötelesek bemutatni Palesztinában nyert tartózkodási engedélyüket is. A rendelet nagy jelentőséggel bír, mert eddig az ipar- és kereskedelmi foglalkozások engedélye teljesen független volt a tartózkodási engedélyektől. Jellemző azonban, hogy az új rendelet az arabokra ezúttal sem vonatkozik.

42 német gyermek érkezett a napokban Palesztinába. Amilyen nemes tett a menekült német gyermekek elhelyezése és nevelése, a vallásos zsidóság szempontjából annál elszomorítóbb, hogy valamennyien teljesen vallástalan szellemben nőnek fel a Hisztadruth gyermekkolóniáin.

Több arab többségű városban forgalom hiánya miatt bezárták a postahivatalokat.

A Martha Washington nevű hajón 380 gyermek érkezett Palesztinába, kik közül 43-an német zsidó gyermekek. Ezeket kívül még 30 agudisia gyermek is érkezett ugyanazon hajóval. Itt említjük meg, hogy a Martha Washington hajó nevét a Lloyd Trieslino társaság „Tel-Aviv”-ra változtatta át.

Pilsudszky marsall, ki Egyiptomban fogja tiltani szabadságát egészségének helyreállítására céljából, meg fogja látogatni Jeruzsálemet és Tel-Avivot is.

Tekintettel arra, hogy az utóbbi időben több Johánygyár létesült Palesztinában, terbe vették, hogy betilják a dohány külföldről való importálását.

Oroszországból megérkezett az első 700 fős járóból álló szállítmány.

Oroszországba 6000 láda kész árut szállítottak az utóbbi időben Palesztinából. Az exportált áruk értéke ellenében fát hoztak be az országra.

Az angol kormány meghívására nagy kísérel mellett ment Amír Abdullah Transjordánia királya Londonba. A meghívás célját teljes homály fedi, de illetékes körök tudni vélik, hogy Palesztina és Transjordánia egyesülésének kérdése kerül a tárgyalások során szőnyegre.

Jaffában egy nagy tűz alkalmával egymillió üres narancsláda égett el. A kár meghaladja a 70 000 fontot. Szakértők körök aítól félnek, hogy a ládahiány folytán a narancsexport is károkat fog szenvedni. A szezon kezdete óta február utolsó hetéig 2,805.000 láda narancsot exportáltak az országból.

Comde Martel, szíria francia kormányzója párisi utja alkalmával kijelentette, hogy a palesztinai gazdasági és kereskedelmi fejlődése súlyosan érintik Szíria érdekeit. A francia kormány ennek ellensúlyozására most újabb 40 millió frankot investál a beirúti kikötő kiépítésére, hogy az fel tudja venni a versenyt a haifai kikötővel. Ezenkívül a pusztán keresztül közvetlen autóforgalmat létesítenek Damaskus és Bagdad között.

Az arabok április 6-án nyitják meg kiállításukat Palesztinában, a kiállítás a telawivi Levante Messe konkurenciájának szánják. A komoly arab sajtó azonban megjegyzi, hogy már a múltban is kompromittáltak magukat bizonyos arab körök az ilyen kiállításokkal, amelyek nem lépik túl egy szokásos keleti bazár méreteit és semmiben sem hasonlítanak egy nemzetközi kiállításához.

A Jewish Agency palesztinai executívájának megbízásából Mose Shertok és Elieser káplán tárgyalásokat folytatnak a kormány kincstárnokával, Joseph Johnsonnal a palesztinai vámpolitikai kérdéseiben.

A jeruzsálemi „Bikur Cholim” orthodox kórház munkásai sztrajkba léptek. A sztrájk mögött természetesen a Hisztadruth áll, amely ilyen utakon akarja kezébe ragadni a kórház irányítását. A kórház súlyos anyagi gondokkal küzd és emiatt tört ki a sztrájk is.

A Hisztadruth Haowdim akciókomitéjába a megtartott új jelölések során a következő vezetőséget választották be: Josef Aronovitsch, Mose Beilinson, David Ben-Curion, Elia Golomb, Doe Hos, Jakob Chagan, Meir Jaari, Jisrael Mereminski, Ada Fischmann, Elieser Kaplan, Salman Rubaschow, David Remez, Josef Sprinzak, Berl Katznelohn.

Damaskusban egy arab csoport megtámadta a zsidó munkásklub helyiségét, amelyet teljesen szétrombolt.

Két új napilap indult meg Palesztinában. Az egyik angol-német nyelven, míg a másik héberül. Mindkét lapot a „Hassolel” kiadó vállalat bocsátotta ki.

Az arab nemzeti körök éles támadást intéznek Emir Abdulah ellen és többek között a londoni utazásával szemben is állást foglalnak. Tiltakoznak minden olyan terv ellen, amely Palesztina és Transjordánia egyesülését célozná, mert ez újabb terjeszkedési lehetőséget nyújtana a bevándorló zsidóságnak.

Az arab orvosok palesztinai szövetsége erősen tiltakozik a zsidó orvosok nagyarányú terjeszkedése ellen.

Cionista jubilánsok

David Yellin — 70 éves

A jeruzsálemi héber egyetem David Yellint, az egyetem lektorát 70 éves születési évfordulója alkalmából tiszteletbeli professzorrá nevezte ki. Ussischkin M. elnökle alatt a jubiláns tiszteletére 140 személyes bankettet rendeztek. David Yellin 1864-ben Jeruzsálemben született és 1882-ben lett az Alliance iskolának tanára. Számos iskolai és tudományos könyvet jelentetett eddig meg. A jeruzsálemi egyetemen a héber költészetet adja elő. 1920-ban a kormány Jeruzsálem alpolgármesterévé nevezte ki. 1920-tól 1928-ig elnöke volt a palesztinai Nemzeti Tanácsnak (Waad Leumi).

Johann Kremenetzky — 85 éves

A bécsi cionista társadalom a napokban ünnepelte Johann Kremenetzky mérnök születésének 85 éves évfordulóját. A jubiláns Herzl Tivadar legszűkebb baráti köréhez tartozott. Több éven keresztül tagja volt az Actions Comitének. Különös előszeretettel foglalkozott a Keren Kajemettel.

Arthur Hantke — 60 éves

A Keren Hajeszod igazgatója, Arthur Hantke március 5-én ünnepelte 60 éves jubileumát. Hantke 1874-ben született, már Herzl idejében aktív harcosa volt a cionista ideológiának. 1920-tól 1926-ig a közép-európai Keren Hajeszod igazgatója volt, majd 1926-tól a jeruzsálemi központi iroda ügyvezetője lett.

Mose Smilanski — 60 éves

Mose Smilanski, a palesztinai zsidó mezőgazdák szövetségének elnöke a napokban töltötte be 60-ik életévét. Jubileumi ünnepségén részt vett Meir Dizengoff, Tel-Aviv polgármestere, dr. Arthur Rupia, a palesztinai exekutive vezetője, M. Ussischkin a K. K. L. elnöke, Rav Meir Berlin, a Mizrahi világszervezet elnöke stb.

A Revizionista Unió ultimátuma a Waad Leumihoz

Az ita jelentése szerint a Revizionista Unió táviratilag utasította palesztinai központját, hogy a Waad Leumihoz (Nemzeti tanács) egy beadványt intézzon, amelyben nyomatékosan szólítsa fel, hogy nyilvánosan bélyegezze meg a Hisztadruth munkásköreinek állandó erőszakos tulkapásait a revizionista munkásokkal szemben. Ugyanakkor nyilvánosan ismerje el a Hisztadruth, baloldali munkásszervezet és az Irgun, revizionista munkásszervezet teljes egyenjogúságát. A palesztinai revizionista merház táviratilag értesítette az Uniót, hogy a Waad Leumi a memorandumot átvette. Amennyiben rövid időn belül nem teljesítenék a Revizionista Unió kérését, úgy további erőteljes tiltakozó lépésekre határozta el magát a központi bizottság.

A civilizáció harca a hitlerizmus ellen

New-York. Több mint 20.000 ember gyűlt össze az elmúlt héten az American Jewish Congress által rendezett gyűlésen, amelynek címe: „A civilizáció harca a hitlerizmus ellen” — volt. A gyűlésen nem kisebb személyiségek szólaltak fel, mint Bainbridge Colby, tekintélyes közigazgatási szakember, La Guardia, New York polgármestere, Al Smith New-York állam volt kormányzója és köztársasági elnökjelölt, Dr. Stepan S. Wise főrabbi, a Jewish Congress elnöke és még számos más politikai előtelesség. A szónokok beszédeit Samuel Seabury, az amerikai alkotmány egyik reformálója, összegyezte és megállapította, hogy a hitlerizmus egy pusztító járvány a civilizáció ellen és visszacsúszást jelent a barbarizmusba. Igen érdekes, hogy dr. Hans Luther, a német nagykövetel is meghívta a nagygyűlésre, hogy módjában legyen védeni kormányt az álláspontját és biztosították, hogy zavartalanul engedik beszélni, de ennek dacára nem jelent meg. A tiltakozó gyűlés rezuluciójában, amely mintegy ítélet szerűen lett megfogalmazva, kijelenti, hogy Hitler minden idők legnagyobb tyranus, ellensége az emberi haladásnak, békének és szabadságnak és minden civilizált ember megvetését kiérdemli.

Hans Luther német követ a gyűlés határozata ellen, amely megsértette a német miniszterelnököt, tiltakozását jelentette be a kormánynál arra való hivatkozással, hogy azon részt vett New York polgármestere is. A kormány azonban kijelentette, hogy nincs módjában az ügyben semmit sem tenni. Hans Luther tiltakozását már akkor sem vették tekintetbe, amidőn kérte a tiltakozó nagygyűlés beállítását.

Előremegfontolt gyilkosság miatt emeltek vádat Rosenblatt és Stawsky ellen

Megirtuk, hogy a jaffai vizsgálóbíró, Boddily befejezte a vizsgálatot az Arlosoroff elleni merénylettel vádolt Rosenblatt, Stawsky és Achi Meir ellen. A vádlottak ellen a 170 § értelmében, előremegfontolt gyilkosság miatt emeltek vádat, amely beigazolás esetén halálbüntetést von maga után. A vádlottak a palesztinai törvények értelmében esküdt-bíróság elé lesznek állítva, ami talán némileg előnyös helyzetükre, mert így nincsenek pusztán a halott paragrafusoknak kiszolgáltatva. Az esküdt-bírósági tárgyalást Jeruzsálemben tartják meg Corrie bíró vezetésével, aki a legfelsőbb palesztinai bíróság elnöke. A palesztinai sajtó megjegyzi, hogy ehhez hasonló méretű per még nem volt Palesztinában. A vádlottakat már átszállították a jeruzsálemi fogházba, ahol bevárják a rövidesen megtartandó tárgyalásukat. Az esküdt-bírósági tárgyalás minden bizonnyal több hélig fog tartani.

Helyreigazítás. A „Népünk” február 16-i számában az „Iljuszagunk és az ab-ztinencia” című cikk elején megjelent és a Hasomér Hacaír szervezetet aposztrofáló megjegyzéssel kapcsolatban, közli velünk a Hasomér Hacaír erdélyrészi vezetősége, hogy a szóbanforgó megjegyzés csakis a Hasomér Hacaír ideológiája és nevelési útja ismeretének hiányában írható. A Hasomér Hacaír tagjaitól kategorikus módon a házasságon kívül teljes absztinenciát követel meg és ezen alaptételét teljes mértékben meg is valószínűsíti. A Hasomér Hacaír erre vonatkozó álláspontja egy a romániai, mint a világszervezet konferenciáinak egész során lett leszögezve. — (Fentli nyilatkozat után nem mondhatunk egyebet, minthogy közölt cikkünk tendenciáján nem változtat az sem, ha a Hasomér Hacaír fentli nyilatkozatát le is aduk. A szerk.)

Dr Erdős Mátyást (Buteni) vezetőjárásbírói tőrvényszéki elnöki rangban a minisztérium Gárbäu (Somcsmegeye) járásbíróvághoz vezetőjárásbíróvághoz helyezte át. Ezen alkalmából február hó 24-én szombaton a templomban, az Istentisztelet befejezése után megható szavakban elbucszott hit-tésztivéreltől, Emilitéremelő, hogy dr Erdős Mátyás elnökle alatt alakult meg a Buteni ortodox hitköz-ség, melyben nagy része volt nejének is. Dr Erdős Mátyás és családja távozásával a Buteni társadalmat nagy veszteség érte. B. M.

Tárgyalások folynak Palesztinában egy országos főrabbióság alakításáról. Jeruzsálem. Palesztinai lapok jelentése szerint a Kneses Israel és az Aguda vezetői között előrehaladott tárgyalások folynak egy egységes országos főrabbióság létrehozása érdekében. A tervek szerint a főrabbióságnak 9 rabbi tagja volna, amelyből 6 a Kneses és 3 az Aguda Jisrael képviselőiben. Az országos rabbi hivatal Kuk főrabbi, Jakob Meir és Duschinszky főrabbi vezetésével állana.

Szövet különlegességeink elismerten a legjobbak legolcsóbbak!!

Szolid kiszolgálás!

Havas & Grünfeld

posztó és bélésárúk gyári lerakata

ORADEA,

Sir. Avram Iancu 8.

Nagy pészachi vásár!

Mielőtt vásárolni megy, saját érdekében látogassa meg

DEUTSCH K. I. céget

Oradea, Strada Nicolae Iorga 4.

Tányérok, poharak, evőeszközök, mélyen leszállított árban!

Egyesületi hírek

Az Erdély-Bánáti Zsidó Hittközségek Szövetsége (Orsz. Izs. Iroda) f. hó 13-án kedden, elnöki tanácsulást tartott Oradean, amelyen megjelentek Erdély-Bánát hittközségeinek egyházi és világi vezetői. Az elnök dr. Adorján Armin megnyitó és üdvözlő szavai után Lax Salvator főtitkár terjesztette elő a Szövetség utáni negyedévi munkájáról szóló jelentését. A napirend további során az egyes szakbizottságok elnökei lettek jelentéseket a bizottságok munkájáról. A tanügyi bizottság komoly tárgyalás alá vette a zsidó iskolákra megfélemlítő tankönyvekkel való ellátásának ügyét, a zsidó tanítóképzés égető problémáját, az utánpótlás kérdését és beható viták és tanácskozások alapján hozta meg határozatait és tüntette ki további munkájának irányát és terveit. Az ezévi országos kongresszus f. évi május hó 27 és 28 napjain Targu-Muresen lesz, melynek megfelelő előkészítésére az elnökség felhatalmazást nyert. Végül több hittközségi ügy és indítvány elintézése után az elnöki ülés a késő déli órákban ért véget és az oradeai hittközség a megjelent delegátusokat vendégül látta.

Délután jólsikerült kulturelőadást rendezett a Szövetség az oradeai Zsidó Lyceum dísztermében. Dr. Vágvölgyi Lajos aradi főrabbi az ifjúság problémáiról "Tegnap és Ma" címen tartott lebilincselően érdekes és tanulságos előadást. Majd dr. Nébel Inre salontai főrabbi olvasta fel igen érdekes és adatokkal alátámasztott előadását "A zsidóság a kereskedelemben" címen.

Este a tanügyi és kulturális bizottság tartott ülést dr. Kabos Béla bizottsági elnök vezetése mellett. A bizottság az erdélyi zsidó iskolák helyzetéről szociográfiai kimutatás készítését határozta el és e célból megkeresésel fordul az összes erdélyi zsidó iskolákhoz a beküldendő kimutatások pontos és lelkiismeretes kiállítására végett.

Az oradeai WIZO március 10-én tartotta jelmezes estélyét a Kereskedelmi Csarnok összes termében. Az estély nagyon szép erkölcsi és anyagi eredménnyel végződött és 20 000 leit jövedelmezett a Kfar-Ussischkin javára. A WIZO asszonyok közül dr. Markovits Ignátné elnöknővel az élőkön, Baraath Béláné, Czitter Jenőné, Epstein Samuné, dr. Gellért Miksáné, Heller Józsefné, Hajdu Hugóné, Jachet Joachimáné, dr. Markovits Józsefné, Nuszbaum Sárné, dr. Polatssek Pálné, Porgez Béláné, Rosenberg Mancsi és még sokan mások vettek részt a rendezés nehéz munkájában. A Young Wizo a tombola rendezését intézte; a lányok közül dr. Jeremiás Arunkával az élőkön, Berliner Rika, Rosenberg Olga, Schwartz Rózsi és Böske, ugyasziatén a Hinoar Hacioni lelkes csoportja járultak hozzá munkájukkal az estély sikeréhez.

Köszönetnyilvánítás. Az Izs. szent egyület, Chevra Kadisa körháza részére a Sindicatul Spirului S. A. Bucuresti dr. Dénes Sándor elhalálozása alkalmából koszorúgyújtás címén 2000 leit adományozott, mely adományért halás köszönetét fejezi ki az elnökség.

Mielőtt szövetet vásárol, feltétlenül olvassa el a Zauderer Posztóáruház mai számunkban közölt hirdetését.

Biztató gazdasági előjelek. A jelenlegi gazdasági pangásban szinte üdítően hat, hogy akad városunkban két ambiciózus fiatalember, akik tanulmányaik befejezése után Itthon akarnak egy modern üzletet alapítani. A Katz fivérek, akik most érkeztek hazra, mindketten elsőrangú szakemberek, egyike textilmérnök, egy modern alapokra fektetett posztóáruházat nyitnak, hol alapos felkészültséggel a legtekintélyesebb akaráják a vevőközönségnek nyújtani. Katz Testvérek ez általuk bérrel üzemeltetésűt csak májusban vehetik birtokba és hogy már a tavaszi szezonban kiszolgálhassák a vevőközönséget, elhatározták, hogy májusig a Strada Avram Iancu 2. számú házban lévő udvari helyiségben nyitják meg ideiglenesen üzletüket, hol minden, a szövetszakkához tartozó cikket a legkiválóbb minőségekben és a legszolidabban kalkulált árakban bocsájtják a közönség rendelkezésére. Hiszük, hogy ezen két törekvő fiatalember vállalkozását, úgy a város, mint a megye közönsége a megérdemelt szimpátiával fogadja és kellően pártfogolja.

MOZI

Teatrul Heyman Szinkör:

Péntektől: Szerelmes szálloda, Anny Ondrával!

Filmpalace:

Péntek: Erkölcs és szerelem, Johannes Riemann, Camilla Horn, Oreta Mosheim és Oscar Homolea.

Árlejtési hirdetés

Oradea város gazdasági ügyosztálya 4948/1934. sz. árlejtési hirdet a Gyermekközháznak 1934/35. évre szükséges fűszer- és élelmiszerárúval, mint kenyér, hus, zsír, tej, stb való ellátására. Zárt ajánlatok 1934 április 5-ig adandók be a gazdasági hivatalhoz, Primaria I. emelet 29. szoba. — 4949/1934. sz. a. ugyancsak a gazdasági ügyosztály, árlejtési hirdet a Járványközháznak 1934/35. évre szükséges fűszer- és élelmiszerárúval, mint kenyér, hus, zsír, tej, stb. való ellátására. Zárt ajánlatok 1934 április 5-ig adandók be a gazdasági hivatalhoz, Primaria I. emelet 29. szoba.

Van szerencsénk úgy nagybecsült vevőink, valamint az igen tisztelt fogyasztóközönség szives tudomására hozni, hogy áruházkunkban

csak kizárólag a hírneves

SCHERG

posztógyár kiváló készítményeit árusítjuk!!

Zauderer Dániel

posztóáruház

Strada Nicolae Iorga 1 sz.

A tavaszi és nyári idényre

dus választékban megérkeztek a legújabb divatu öltöny-, felöltő-, sport és ulíruha szövetek hölgyek, urak és gyermekek részére, továbbá katonai és papi szövetek!

Gyermekek ruházkodására különösen alkalmas

maradék-

szövetek a legújabb divatu minálkban,

igen olcsó árban!

Primaria Oraşului Municipal Oradea.
Uzina Electrică.

Értesítés

Értesítjük a fogyasztó közönséget, hogy a Város Állandó Választmányának 8328/1934 számú határozata alapján 1934 március hó 1-től kezdődőleg a villamos egységeket újból leszállítottuk.

E szerint már az 1934 március 1-től kezdődő áramfogyasztást (áprilist inkasszálás) a következőképen fogja számlázni a villamosmü:

I. Világítási tarifa:

A magánfogyasztók világítási alaptarifáját hwóránkénti 140 baniról, 120 banira szállítottuk le.

Az állami tisztviselők hwóránkénti 120 banis tarifáját hwóránkénti 110 baniban állapítottuk meg.

Az 1-2 évvel rendelkező kis fogyasztók részére, minthogy azok a legkisebb keresetű polgárok, méltányosságból hwóránkénti 90 banis egységárat állapítottunk meg.

A súlyos gazdasági viszonyokra való tekintettel lényegesen leszállítottuk az üzletek villamos egységárat is. A kirakatok és fényreklámok részére rendkívül mérsékelt ipari egységárat állapítottunk meg, s külön nagy kedvezményt nyújtunk a kirakatok és fényreklámok üzletzárás utáni megvilágítására.

Az üzlet, kirakat és reklámvilágítás egységár táblázatát a villamosmü egyidejűleg minden érdekelt fogyasztónak kikézbessíti.

II. Kombinált tarifák elektromos készülékek részére:

A különböző elektromos házikészülékek használatára, mint melegítő edények, főző edények, vasalók s egyéb elektromos háztartási

készülékek részére külön árammérőn, vagy kellős tarifájú órán a fogyasztás mértéke szerint rendkívül kedvezményes ipari egységárat állapítottunk meg.

III. Erőátviteli (ipari) fogyasztás:

A kisipari egységárat hwóránkénti 75 baniról 67 banira szállítottuk le.

IV. Árammérő hozzájárulás.

Az árammérő hozzájárulást 360 Leiről 240 Leire szállítottuk le, mely 12 havi 20 leies részletekben fizethető.

Részletesebb felvilágosításokat a Városi Villamosmü fogadó irodája és könyvelősege nyújt.

Oradea, la 16 Martie 1934.

p. Primer: Dir. Uzinei Electrice:
(s. s.) Dr. Pelle Ioan. Bazilli.

כשר של פסח faj- és asztali borok olcsón kaphatók

ORADEA

Str. Cuza Vodă 2 sz. alatti borpincében.

Utazók! Vidékiek!

Ugy étkezhet, mint otthon a

BERKOVITSNÉ

orth. kóser vendéglőben, Oradea N. Iorga-u. 19.
Utazóknak 10% kedvezmény

Öltönyt, felöltőt és télikabátot eredeti angol szövetből

Öltöny 3000 Leitől,

Felöltő vagy átmeveti kabát 3000 Leitől

Telikabát 3000 Leitől

Hackmayer uri-szabó

Oradea, Regina Maria 3
(villamos megálló)

RÖVID HIREK

KOVNO. Egy zsidó kereskedőt 3000 zloty büntetésre ítélt a lengyel bíróság németellenes bojkottra való felhívás miatt. Amnesztia után a büntetést felére szállították le, melyet a kovnói jétékony egyesület azonnal összegyűjtöttek, azonban a kereskedő nem fogadta el a támogatást, mivel azzal is demonstrálni akar, hogy letűli a büntetést.

LONDON. Sir Herbert Samuel a liberális párt egyik gyűlésén erősen támadta a kormányt a mindjobban térhódító fasiszta szervezkedés miatt és kéri a fekeleténges szervezetek feloszlatását. — Sir Philip Sasson, a brit repülésügyi államtitkára a napokban az alsóházban bejelentette, hogy újabb légijáratot vezetnek be London és Irak között, amelynek közbeeső állomása Palesztina lesz. — Megirtuk, hogy A. Puniensky, aki 6 évig állott a londoni ITA élén, önként elhagyta állását, Külföldi lapok jelentése szerint Puniensky azért hagyta el hivatalát, mert az ITA vezetésében revizionista szellem érvényesült. Az ITA központi igazgatósága most cáfolja ezt a hírt és leszögezi, hogy a zsidó távirati ügynökség teljesen párton felül áll. — Az angol kormány az elhunyt Elliott államügyész helyét Musa El Alami arab hivatalnokkal töltötte be, aki hosszú időn keresztül magánitkari leendőket végzett Palesztina főkörmányzója mellett.

PRÁGA. Az utóbbi időben mintegy 100 német zsidó emigráns hagyta el Csehszlovákiát hachsarajuk bevégezése után és ment ki Palesztinába. Legutóbb 42-en utaztak el Prágából, akiket meleg ünneplésben részesítettek elvbarátaik és hozzátartozóik. A német emigránsok az állomás perronján éltették a republikát és elnökét, Masarykot.

AMSZTERDAM. A holland kormány példás támogatásban részesíti a német emigráns ifjúságot azzal, hogy földet, valamint mezőgazdasági termelészközöket bocsájt rendelkezésükre. Márciusban 120 zsidó ifju számára egy tanulófarmot létesítettek, akik a kiképzés után nagyrészt Palesztinába mennek. — Az itteni „Het Handelsblad” foglalkozik a németországi zsidóülődözésekkel és többek között a következőket írja: „Németország nem fog addig nyugodni, míg zsidó polgárainak szájából az utolsó falat kenyert is kiveszi.”

JERUZSÁLEM. A Zsidó Nemzeti Alap központi irodájában január hó folyamán 24 627 font adomány folyt be. Ez a legmagasabb bevétel, amelyet eddig január hónapban valaha is bevehettek. 1933 első negyedében a bevétel mindössze 58 172 font volt, szemben az 1932 év első negyedének 45 480 fontjával. — A palesztinai értékpapír és váltópénzorgalom ezidőszert 3 579 000 fontra ug. December végén a megnövekedett kereskedelmi forgalom következtében szükségessé vált egy negyedmillió értékű papírpénz kibocsátása. — A palesztinai zsidó sajtó élesen támadja a palesztinai kormányt, mivel a jeruzsálemi új postaépület építésénél egyetlen zsidó munkást sem foglalkoztatnak a keresztény arab vállalkozók, akiknek a kormány megadta az építésre a megbízást. Az épületnél egyébként 50 munkást foglalkoztatnak, ekkor a vállalkozók 2 havi szerződést kötöttek. — A közelkeleti angol kereskedelmi képviselői székhelyét Bagdadból Haifába helyezték át.

BERLIN. A reinfeldeni fűrdőszolgáltatás a napokban a következő hírt tette közzé: Örömmel közöljük, hogy egyetlen zsidó vendég sem tartózkodik többé fűrdőhelyünkön.

BÉCS. Josef Schmidt, a világhíres csernovitzi zsidó operatőres Bécsben súlyos influenzában megbetegedett. Sajtójelentések szerint Schmidt operációt is kellett végrehajtani. A bucsrészt koncertje, amelyet a héten kellett volna megtartania, így természetesen rövid halasztást szenvedett. — Az ITA jelentése szerint a bécsi rádiónál élelbeléptetik a koncertszámoknál a numerusz-klauzuzst. A jövőben csak mérsékelt arányban fognak zsidó művészeket szerepeltetni.

PHILADELPHIA. Az itt megtartott amerikai Keren Kajemeth konferencia 400 delegátus részvételével zajlott le. A konferencia elhatározta, hogy az Ussischkin falu céljaira 100 000 dollárt hoz fel. 1934-re 500 000 dollár bevételt irányoztak elő. Eddig 8 millió dollárt adományozott az amerikai zsidóság a K. K. L. céljaira.

IRAK. A basrai cionista alapok tisztviselőit a hatóságok felszólították, hogy azonnal hagyják el az országot.

RÓMA. Az olasz zsidóság hivatalos képviselője felhívást intézett a zsidó lakossághoz a német menekültek segélyalapja támogatásának érdekében.

BUDAPEST. Az orthodox izr. hitközség a 20 éves Moses Preisz csodakántori főkántorának választotta meg. Preisz Lodzról származik.

PÁRIS. A párisi egyetem az egykori jeruzsálemi héber gimnázium tanárját, A. L. Grojewskit meghívta, hogy előadást tartson a tanulói jogról. Grojewski tanítványa volt Chofecz Chajimnak z. c. l.

TEL AVIV. A telavivi rendőrség hivatalos becslése szerint a telavivi purimi karneválban ebben az évben cirka 100 000 ember vett részt. A rendőrségi jelentés megállapítja, hogy a karnevál résztvevői az úccán példásan viselkedtek.

— **A bulgáriai zsidóság kongresszusa.** Szófia. — A napokban tartotta meg a bulgáriai zsidóság Szófiában 60 delegátus részvételével konferenciáját. A bulgáriai zsidóság ezen kongresszusa nem csupán a hitközségek, hanem az össz-zsidóság képviselőiből áll. A kongresszus tanácskozásainak legfőbb pontja a zsidó nevelésügy kiépítése volt. A kongresszus elhatározta, hogy a jövőben nem szubvencionálja a zsidó kisebbségi kongresszust. A bulgáriai zsidóság képviselője nem tudott egységesen afölött dönteni, hogy résztvesznek-e a nyáron megtartandó zsidó világgongresszuson.

— **Antiszemita pamfletet kobzott el a jugoszláviai ügyészség.** Belgrád. A zsidó szervezetek intervenciójára az államügyészség elkobozta a zágrábi kiadásban megjelent antiszemita brosurát, amelynek a címe: Miért üldözik a zsidókat Németországban.

— **Antiszemita terror alatt él a saarvidéki zsidóság.** Páris. A saarvidéki zsidóság ellen az itteni horogkereszties hilleristák állandó terrort fejtenek ki. A saarvidéki zsidóság száma az utóbbi időben több mint 7000-re emelkedett. Az antiszemita agitátorok állandóan ezzel a jelszóval provokálják a zsidókat: Jön már 1935, a népszavazás ideje!

— Ami egyben, szerinlük azt is jelenti, hogy a Saar-vidék újra visszakerül Németország birtokába. A közeli népszavazás gazdasági tekintetben is érezteti hatását. A keresztény adósok, akik a zsidó kereskedőktől jelenlékeny hitelt vettek igénybe, beszüntették fizetéseiket ama reményben, hogy ha visszakerül a Saar-vidék Németországhoz, akkor nem kell kifizetniük a „zsidónak” tartozásaikat. A zsidó gyermekeket az iskolákban a tanítók és a tanuló-társaik egyaránt inzultálják. A német horogkereszties uralom tehát már előreveli árnyékát és máris szomorú napokat okoz a Saar-vidék zsidóságának.

— **A lengyel antiszemiták denunciólják a Brith Trumpeldort.** Varsó. A lengyel sejm nemzetiszocialista parlamenti csoportja interpellációt nyújtott be a kamarában, amelyben agodalmúnak adnak kifejezést a Brith Trumpeldor közeli gyakorlatai miatt. Az interpellációban a nemzetiszocialisták kifejtik, hogy tudomásuk van arról, hogy 1934 nyarán a román határhoz közeli Zaleszki nyaralón a revizionista ifjúsági csoport nagy gyakorlatokat fog rendezni, amelyen 15 állam Brith Trumpeldoristát, köztük a palesztinai szervezést is részt vesz. A nemzetiszocialisták interpellációja még arra is kitér, hogy a Brith Trumpeldor Varsóban egy nevelő-kurzust létesít, ahol katonai szellemben nevelik a zsidó ifjúságot. Mindezt összevéve a lengyel nációk kérdik a kormánytól, hogy van e tudomása a Brith Trumpeldor tevékenységéről, hogy lüri meg, hogy lengyel földön egy zsidó hadsereget szervezzenek, amely idegen országok érdekeinek szolgálatában áll. A Brith Trumpeldor léte — fejezik be interpellációjukat — veszélyezteti a lengyel állam belső rendjét és tarthatatlan provokációt jelent a lengyel nemzet számára.

— **Egy öreg zsidó kiált...** Saarbrüchen. — Egy politikai fogoly, aki röviddel ezelőtt szabadult ki a német börtönökből, beszélt el a sajtó képviselőinek élményeit. A fogoly, aki élve menekült meg a náci fogságból többek között a következőket mondta: — Egy olyan lelki kínzásnak is tanuja voltam, amelyet sohasem felejtethetek el. Egy ízben egy 68 éves öreg zsidó bácsit hoztak a fogházba egy közeli faluból. A felüzelt tömeg ugyanis megfámadta a lakását és halálra akarta kinezni. A rendőrség erre őt tartóztatta le. Az öreg tisztességben megöszült zsidó amiatt fölötte rendkívül módon megütközve, hogy őt, mint egy bűnözőt kezelték. Mit tettem én? Mit tettem én? — kérdezte. Semmit sem tett szegény. Csak az volt a bűne, hogy zsidónak született. A szegény öregot szörnyű honvágy kínozta. Minden éjjel hallottam őt kiáltani kínjában... Ez a kiáltás mindig annyiszor fülembe csörg, ha Hitler beszédeit olvasom, vagy a fajelméletéről beszélnek. Bár csak az egész világ hallhainá egy ártatlanul elkinzolt öreg zsidó kiállításait, amidőn északa felsír benne fájának egész fájdalma...

ZSIDÓ HUMOR ÉS KIS ZSIDÓ TÖRTÉNETEK

Még egy utolsó purim-tréfa

Miért nevezik a Megillét, Eszter-megillét, jának és miért nem Mordechaj után?

— Meri egy „megillet” csak egy nő tud mondani...

Biztosítás

Két hilsorsos találkozik egy kávéházban. Már rég nem látták egymást, nagy hát az éredekidés.

— Was machst du? Wie gehts dir? Mit csinálsz?

Az egyik nagy lelkendezve mondja:

— Én a biztosítási szakmában dolgozom.

A másik elhívza a száját:

— Biztosítás? Tul van zsufozva.

— Na ja, csakhogy én egy népszerű üzletágban dolgozok.

— És pedig?

— Én a biztosítók ellen biztosítok.

Sag schon...

A fiatal bocher fülíg szerelmes egy teljesen vegyontalan lányba és bejelenti az apjának, hogy rövidesen feleségül is veszi.

Persze az öreg kétsébbeesve fogadja ezt a bejelentést és minden rábeszélőképességét latbaveti, hogy fiát lebeszélje. A fiatal bocher azonban hallani sem akar erről és önértetesen mondja:

— Und ich werde sie doch heiraten, ich fühle, dass ich mit ihr glücklich sein werde.

— Na und sag schon, dass du glücklich bist, — mondja az öreg-was hast du davon?

Bátor tett

Két ember beszélget a vonaton. Az egyik német zsidó.

— Na, mi ujság meguknál? — kérdi a másik.

— Az az ujság, hogy Frankfurtban egy dr. Kohn nevű emberi megválasztottak fő-rabbinak.

— Ez bátor tett volt.

— Miért?

— Na hallja — egy zsidót?

Husvéti של פסח fűszeráru
szükségletét legolcsóbban vásárolhatja
Weinstein Testvérek
cégnél
Oradea, Str. Nicolae Iorga 19.
Bormezsola, burgonyaliszt és nagybányai szilva legolcsóbban kapható!

Porcellánt, zománc-edényt és üveget igazán olcsón kizárólag
Friedmannál
vehet
Str. Nicolae Iorga 21.

„Unio“
Oradea, Str. Şaguna 11.
Ajánlja
כשר של פסח
urasági fajborait,
valamint gyümölcs-palinkáit.
Telefon: 5.66. Telefon: 5.66.

PETICIÓ

Megkezdődött a zsidó nép peticiós-mozgalma

**Uj gettó helyett zsidó államot. — Anglia 15 éve megszegi a mandátumot. — Az antiszemita palesztinai kormányzat csufot üz a zsidó nép legszen-
tebb jogaiból és érzelmeiből. — A zsidó nép az egész világ ítélőszéke
elé idézi a mandatárius kormányzatot. — Gyakorlati utmutatások a
peticiós-mozgalom lebonyolítására.**

Az egész zsidó világ hetek óta hangos a petició szótól és a vele kapcsolatos eseményektől. A peticiós mozgalomnak az a célja, hogy általa a zsidó nép kivívja a jelenlegi palesztinai rezsim gyökeres megváltoztatását és egy kolonizációs rezsimmé való átalakulását, amely a legteljesebb szabadsággal történő hatalmas zsidó bevándorlás révén minél hamarabb oda vezessen, hogy a Jordán mindkét partján elterülő Palesztinából minél hamarabb zsidó állam váljon, zsidó többséggel és a nem-zsidó lakosság jogainak a Népszövetség ellenőrzése alatti teljes biztosításával.

Egyéni és kollektív peticiók

A peticiós akció május elsejéig tart. Kezdődött 1934 január elsején, amikor Párisban az összes külföldi követségeknek egy magyarázó emlékiratot adtak át a zsidó nép panaszainál és követeléseivel.

A peticiós mozgalom lényege az, hogy aláírásokat gyűjtenek két különféle okmányhoz és pedig:

1. Egyéni kérésekre és
2. Kollektív memorandumokra.

A peticiókat minden 18 éven felüli zsidó nő és férfi aláírhatja.

Az egyéni kéréseket (peticiókat) minden országban az illető állam hivatalos nyelvén intézik a zsidó állampolgárok az államhatárhoz. A peticiók az előterjesztett kérésen kívül a peticionáló személyére vonatkozó ada-

tokat is tartalmaz. Az egyéni peticiókat kézzel, vagy írógéppel kell elkészíteni. Az egyéni peticiókat kizárólag házról házra, üzletről üzletre járva kell összegyűjteni. Lehet állandó irodahelyiségeket is létesíteni, ahol elfogadnak peticiókat.

Minden peticionáló legalább 3 lelt kell fizessen portóra és a költségek fedezésére. A teljesen szegény peticionálókat a helyi bizottságok felmenthetik a pénzbeli hozzájárulás alól.

Az egyéni peticiók benyújtásának határ ideje 1934 április 15-én jár le.

Egyidejűleg a kormányhoz intézendő peticióval az aláíró egy másik kérést is aláír az angol királyhoz címezve. Ez a kérés egy speciális angol szövegű irás és néhány adat a peticionáló helyzetéről, amit bármilyen nyelven meg lehet írni. Ezeknek a peticióknak a benyújtási határ ideje is április 15-én jár le.

Palesztinában, Angliában, valamint az angol birodalomhoz tartozó más országokban speciális szövegű peticiókat gyűjtenek.

A »Kék-Fehér könyv«

Április második felében a Cionista-Revizionista Világúnió, amely az egész akciót kezdeményezte és levezeti, át fogja nyújtani egy »Kék-Fehér Könyv« formájában a palesztinai zsidóság peticióját a népszövetség tanácsának. Ebben a könyvben felsorolják az aláírók a nemzeti zsidóság panaszait és követeléseit

a mandatárius hatalom palesztinai magafartása és eljárása tekintetében. Ezzel egyidejűleg a »Kék-Fehér Könyvet« megküldik valamennyi kormánynak, újságnak és különböző országok vezető politikusaiknak és könyvtárak forgalomba is kerül.

Április hónapban az egész világon sorozatos népgyűlések lesznek, amelyek határozatait táviratilag közlik az illető ország kormányával. Az eddigi jelentések szerint szerke a világon legalább tízezer ilyen peticiós gyűlés lesz áprilisban. Az egyes országokban megtartandó gyűlések befejezésekképpen nagyszabású miting lesz az ország fővárosában és utána megtörténik az országban begyűlt peticiók és kollektív memorandumok ünnepélyes átadása a kormánynál. A peticiók átnyújtásakor külön küldöttség fogja kérni az ország kormányát, hogy formálisan támogassa a peticióban foglalt kívánságokat a mandatárius kormánynál és a Népszövetségnél.

Május hónapban fog lezajlani a peticiós-mozgalom legfőbb eseménye. Ekkor adják át az angol parlamentnek az egész világon összegyűlt kollektív peticiókat. Az első népszövetségi ülésen, amelyet május után tartanak majd, megtörténik a kollektív memorandumok ünnepélyes átadása Genfben a népszövetségi tanácsnál, mellékelve egy külön beadványt a peticiós-mozgalom részletes lefolyásáról, ismertelve, hogy az egyes országokban hány zsidó polgár írta alá az egyéni és a kollektív peticiókat.

Hogyan kell lefolytatni a petició-gyűjtést?

1. Minden városban és községben, ahol zsidók élnek, speciális bizottság alakítandó a peticiós akció lefolytatására. A bizottságban minden zsidó réteg képviselve kell legyen, amely azt akarja, hogy Palesztina ne váljon új gettóvá, hanem szabad zsidó állammá fejlődjék, korlátlan és tömeges zsidó bevándorlás révén.

2. A bizottság tagjai a részükre küldendő kész űrlapokkal, házról-házra, üzletről-üzletre járva felhívják a 18 éven felüli zsidó férfiakat és nőket, hogy írják alá az eléjük terjesztett peticiókat. Az egyéni peticiókból két példányt kell aláírni, amelyek közül az egyik Öfelsége II. Károly királyhoz, a másik az angol uralkodóhoz van címezve.

3. Ezenkívül minden nagyobb zsidó lakta helyen fel kell állítani egy, vagy ha kell, több nyilvános irodát, ahol elfogadnak egyéni peticiókat, vagy aláírásokat a kollektív peticiókra.

4. Minden egyéni petició aláírója meg kell fizesse a petició elküldéséhez szükséges postabélyeg árát.

5. Az Öfelsége II. Károly királyhoz intézett egyéni peticiókat közvetlenül lehet elküldeni a következő címre: Casa M. S. Regelut, Palatul Regat, Bucuresti, vagy pedig a Cionista-Revizionista Unió központja (Bucuresti, str. Colonel Papazoglu 4) útján is.

6. Az angol királyhoz intézett egyéni peticiókat, ha az aláíró lefizette a szükséges

bélyegköltséget, azonnal továbbítani lehet a következő címre: To His British Majesty, London, Anglia, vagy pedig a bukaresti központ közvetítésével is.

7. Amikor valaki aláírja az egyéni peticiót, ugyanakkor alá kell vele írni a román kormányhoz és angol parlamenthez intézendő kollektív-memorandumot is.

8. A helyi bizottságok külön kartotékot, vagy alfabetikus iktatókönyvet kell vezessenek az aláírók nevérol, lakcíméről, valamint arról, hogy hány aláírást gyűjtöttek mindegyik fajta peticióra külön külön, ugyyszintén elszámolást az elküldött levelekről. Ezeket a kartotékokat esetleg be kell majd küldeniök a bucuresti

központi bizottságnak, ha ez kéri fogja.

9. A kollektív peticiók aláíróit személyenként legalább 3 lelt kell adjanak az akcióval járó költségek fedezésére.

10. A helyi bizottságok vigyázzanak arra, hogy az aláírásokat meg ne hamisítsák és hogy senki se írjon alá egy-egynél több egyéni és kollektív peticiót.

11. Mindenféle információért és felvilágosításért a petició mozgalommal kapcsolatban a helyi bizottságok román, héber, jiddis, magyar, vagy esetleg német nyelven a következő címre fordulhatnak: Comitetul Executiv, Bucuresti V. Str. Lt. Col. Papazoglu 4.

A román kormányhoz intézendő kollektív petició szövege

magyar fordításban a következőképpen hangzik:

Miniszterelnök Ur,

alulírottak, Románia zsidó népi eredetű lojális állampolgárai, tisztelettel fordulunk jelen memorandummal a román kormányhoz, kérve azt, hogy sziveskedjék a nemzetközi befolyás minden eszközének alkalmazásával, amely rendelkezésére áll és összefér az ország érdekeivel, oda hatni, hogy az angol mandatárius hatalom által jelenleg Palesztinában alkalmazott közigazgatási rendszer gyökeresen megváltozzék.

A jelen memorandum aláírói közül nem mind gondolkoznak azon, hogy Palesztinába költözzenek, de valamennyien azzal a szilárd meggyőződéssel írják alá ezt az okmányt, hogy a benne foglalt kívánságok nemcsak a szenvedő zsidó nép azonnali szükségleteinek felelnek meg, hanem Románia méltóságának és érdekeinek, valamint az igazság és az emberiség követelményeinek is.

A zsidó nép óriási többsége ezidő szerint

olyan morális és anyagi szenvedéseken megy keresztül, amelyekhez századok óta nem fordult elő hasonló. A jövő egyellen mentséget mutat ennek a népnek és pedig:

nagyarányu és szabad zsidó bevándorlás Palesztinába, a Jordán mindkét partján, hogy ezt az országot át lehessen alakítani zsidó állammá, amely azután az ott élő nemzsidó lakosság jogainak és érdekeinek teljes biztosítása mellett hazájává legyen népünk mindazon fiainak, akiknek egzisztenciális lehetősége különböző okokból nem választható el egy zsidó állami organizmus sorsától.

Csak hogy figyelmen kívül hagyva a mandátum világos értelmét, amelyet Anglia a népszövetségtől átvett, a mandatárius hatalom kormányzati rendszere tervszerű akadályokat gördít a palesztinai zsidó bevándorlás útjába. Ez a rendszer káros a mi kolonizációs munkánkra és arra itéli Palesztina zsidó lakosságát, hogy a jövőben is tehetetlen kisebbség maradjon. Ez a kormányzat semmiféle garanciát nem nyújt ott élő testvéreinknek arra, hogy nem fognak megisméllődni azok a kriminális tömegerőszakosságok, mint amilyeneket Palesztina zsidó telepei eddig már három ízben átszenvedtek. Ez a rendszer 1933 utolsó hónapjaiban már razziák és öldözések formáját vette fel, amelyek a zsidó nép nemzeti otthonából olyan országot csináltak, ahol a zsidó bevándorló egyéni méltósága naponta ki van téve a legelviselhetlenebb megaláztatásoknak.

Ez a helyzet nemcsak Palesztina zsidó-

Az Őfelsége II. Károly királyhoz intézendő egyéni petíciók szövege

Felség,

Alulírott, aki lakom községben (lakcim) . . . éves, . . . foglalkozásu, zsidó népi eredetű román állampolgár, mély hódolattal kérem Felségedet, hogy kegyeskedjék közbenjárni Nagybritánia kormányánál, amelyre a Népszövetség rábizta a Palesztina feletti mandátumot, engedje meg, hogy oda kivándorolhassak.

A nehéz megélhetési feltételek, és helyzetem javulásának minden kilátástalansága, amelyet elsősorban a zsidó nép szétszórtatásának történelmi tragédiája eredményeként tekintek, — bizonyára nem ismeretlen Felséged előtt — nem szörványos kivétel az ország zsidó lakosságánál. Nem szükséges tehát ezen a ponton részletekbe bocsátkoznom. De éppen ezért az én rendkívül súlyos egyéni helyzetem nem hagyhatja közönbösen a román államot már csak az ország általános jólétének és saját érdekeinek szempontjából sem.

Az egyedüli lehetőség, hogy a magam és hozzátartozóim egzisztenciáját egészséges és produktív alapokon ujjíteremtsem, az volna, hogy kivándoroljak Palesztinába.

Csak hogy a palesztinai zsidó bevándorlás

Jabotinsky egyéni petíciója az angol királyhoz

Nagyjából a fentiekhez hasonló tartalmu az angol királyhoz és a brit parlamenthez intézendő egyéni és kollektív petíció is.

Az egyéni petíciók várható nagy tömegét Jabotinsky Vladimir egyéni levele indította meg, amelyet az angol királyhoz intézett. A revizionista unió elnöke március 7-én küldte el ezt a levelet, amely személyes jellegű és eltér a zsidó nép többi fiainak beadványaitól.

Jabotinsky azzal kezdi a petícióját, hogy ő volt az, aki a világháború idején a zsidó nép angol-barát orientációját próklamálta a zsidó légió megteremtésével. Majd arra mutat rá Jabotinsky, hogy a levele csak az első

ságát sújtja, nemcsak azokat a zsidó százazreket sérti, akik a világ minden országában elszórva évek óta várják, hogy Palesztinába költözhesse nek, hanem a világ egész zsidósága körében — a kívülről fenyegető veszélyeken kívül — a tömegek mély lelki depresszióját idézi elő.

Az, hogy a civilizált világ majd minden országának zsidósága ilyen helyzetbe jut, nem lehet közömbös a népek és kormányok lelkiismerete, sem nemzetközi és állami érdekeik szempontjából. Éppen ezért fordulunk Románia kormányához, amely tagja a Népszövetségnek és közel 800 000 zsidó népi eredetű polgára van, azzal a kéréssel, hogy a népek igazságának és szabadságának nevében szíveskedjék erélyesen interveniálni érdekeink védelmére.

Kivánságaink részletes kifejtése a csatolt memorandumban van és ezek a következőkben foglalhatók össze:

A világ minden népe közül a legrégebbi és legsorszárdultabb, amely annyi szellemi értéket adott az emberiségnek, a maga részére is kéri a nemzeti lét azon normális feltételeit, amelyek minden más népnek megvannak.

Ezt a memorandumot azon szilárd meggyőződéssel írjuk alá, hogy annak tartalma és célkitűzése teljes összhangban van a román királyság, a mandatárius hatalom és az egész emberiség érdekeivel és méltóságával és hogy a román kormány jóindulatu támogatása révén sok más illetékes tényező fog akadni, aki felteni fog erre a hívásra és lehetővé fogja tenni egy igaz ügy diadalrajutását.

ujjába gördített kemény és még hozzá gazdaságilag indokolatlan akadályok elrabolják tőlem annak a lehetőségét, hogy bejussak ebbe az országba, amelyet a Népszövetség a zsidó nép nemzeti otthonul ismert el.

Mély hódolattal bátorkodom Felséged magas figyelmét arra felhívni, hogy Romániának, mint a Népszövetség tagjának, elvitázhatatlan joga van ahhoz, hogy barátságos uton interveniáljon a mandatárius hatalomnál azon polgárainak érdekében, akiknek természetellenes egzisztenciáját és történelmi reményeit tartotta szem előtt a Népszövetség, amikor megállapította a palesztinai mandátum alapelveit.

Ugyanakkor biztosítom Felségedet arról, hogy habár azonosítom magam minden tekintetben a zsidó nép azon történelmi törekvésével, hogy Palesztinában politikailag megújodjék, mégis jelen kérésem elsősorban az én egyéni, igazán súlyos helyzetemnek a megnyitkozása, amely helyzet számára nincsen más megoldás, mint amit fentebb vázoltam.

Maradok Felségednek hódolatteljes és alázatos szolgálója.

(Alíráás).

abból a nagyjömegű petícióból, amellyel a világ minden részében élő zsidók fognak Anglia királyához fordulni. Végül az Anglia iránti barátság alapján, amelyet tettekkkel bizonyított be, Jabotinsky azon reményének ad kifejezést, hogy a zsidó nép jogos kívánságai teljesülni fognak.

Ezeket a kívánságokat a kollektív petíciókhoz mellékelte memorandum foglalja magában, amely részletesen ismerteti a palesztinai helyzet alakulását a Balfour-deklaráció óta egészen az utolsó időkig. A memorandum végén pedig tömör és világos pontokban vannak összefoglalva a zsidó nép követelése.

Mit kíván a zsidó nép az angol kormánytól?

1. Nemzeti otthon létesítése a zsidó nép számára, amit a Palesztina-mandátum a mandatárius hatalom főfeladatává tesz, egy zsidó többség fokozatos teremtését jeleni Palesztinában, azzal a céllal, hogy az megalkossa a zsidó államot.

2. Ezen cél elérésének eszköze a zsidó tömegek szabad bevándorlása a mandatárius kormányzat és a cionista mozgalom vezető hatóságainak közös ellenőrzése alatt.

3. A mandátumnak minden rendelkezése, amely a zsidó nemzeti otthonra vonatkozik és

mindazon intézkedések, amiket a zsidó bevándorlás és kolonizálás érdekében foganatosítanak, Transjordániára is alkalmazandók.

4. A mandatárius kormányzat törvényalkotását, valamint a gyakorlati közigazgatást a kolonizációs rezsím elvének kell alárendelni, azaz elsősorban a zsidó bevándorlás és telepítés érdekeihez és feladataihoz kell igazodniok, különösen a következő téren:

a) Adó- és vámkedvezmények ez újonnan bevándorlottaknak palesztinai tartózkodásuk első éveiben.

b) Kivételes kedvezményeket a magániniciatívának.

c) Állami védelmet az országban létező ipar és az export számára.

d) A bevándorló zsidók állampolgárosítása.

5. Minden meg nem művelt, vagy eléggé meg nem művelt földterület, amely Palesztinában van, beleértve Transjordániát is, menjen át az állam tulajdonába és földtartalékul szolgáljon a zsidó bevándorlók letelepítésére, valamint minden palesztinai állampolgár letelepítésére, származásra való tekintet nélkül. A földből részesülőeknek a következő feltételeknek kell megfelelniök:

a) A részesülőnek ne legyen saját földbirtoka.

b) Megfelelő anyagi eszközökkel kell rendelkeznie (saját, vagy pedig állami illetve társadalmi intézményektől kölcsönvett tőkével), ugyszintén a szükséges felszereléssel, amely a kapott földbirtok intenzív megművelését lehetővé teszi.

c) Köteleznie kell magát arra, hogy a kapott földet önmaga fogja művelni.

6. Az állami földek megjavítására speciális államkölcsön bocsátandó ki.

7. Az állami kiadások felosztása — a tisztán állami célokra történő kiadások kivételével — azon elv alapján történjék, hogy mennyi adót fizet a zsidó és a nemzsidó lakosság. Ez az elv főképpen a következőkre vonatkozik:

a) A közoktatás és közegészségügy szubvencionálása.

b) A városok szubvenciója.

c) Személyzet alkalmazása az állami és községi szolgálóban, valamint a közmunkákban.

d) A koncesszióknál.

e) Utak és vasutak, pályaudvarok és kikötők építésénél.

8. A palesztinai állandó angol helyőrség keretében speciális zsidó csapatot létesítendő.

Külön zsidó osztagok létesítendőek a palesztinai rendőrség keretében.

A zsidó önvédelmi alakulat törvényes elismerése és megfelelő állami hatóságok vezetése alá való helyezése.

9. Az állami és városi szolgálat minden terén, beleértve a katonaságot és rendőrséget is, be kell vezetni teljes mértékben a héber nyelv egyenrangúságát és a zsidók szombati munkaszünetét.

10. A palesztinai főkormányzó, valamint a fontos kormánytárcák vezetőinek kinevezése előtt a mandatárius hatalom kormányának meg kell egyeznie a cionista mozgalomnak a mandátumban elismert törvényes képviselésével.

11. A palesztinai törvényhozó testület megteremtése — tekintet nélkül illetékességének korlátaira — az ott lakó két nép, a zsidó és arab nép előzetes hozzájárulásától függjön, amelyet mindkét rész törvényes képviselőknek kell megadjon.

Fizessen elő a
„NÉPÜNK“-re
a magyarnyelvű zsidóság legelterjedtebb, bátor, öntudatos és lelkes zsidó orgánusára!